

naša luč

1983

1

Z: Studia slovenska

NASELITEV

Konec 6. stoletja so se naši predniki naselili po toku Save, Drave in Mure v Vzhodne Alpe in Primorje. Pod pritiskom Avarov so prodrli na jugu do Jadranskega morja, na zahodu do Furlanske nižine in Salzburga, na severu do Donave, na zahodu do Blatnega jezera. To ozemlje je bilo tako veliko kot današnja Bavarska; v kasnejših stoletjih pa se je pod pritiskom Italijanov, Nemcev in Madžarov močno skrčilo.

KARANTANIJA

Slovenci so se osvobodili oblasti Avarov (626) in si uredili svojo državo,

BOGOMILA:

„ . . . Da bi od smrti rešil tē nesrečne
in tamkaj mili Bog v nebeškem raji
z menoj te, dragi, sklenil čase večne,
pustila v nemar sem željē najslaji,
pustila v nemar dni na svetu srečne,
sem odpovedala se zvezi naji . . .

Odkrila se bo tebi onkraj groba
ljubezni moje čistost in zvestoba.

Da bodo znani božji jim obeti,
jim oznan'vat pojdi v slovenska mesta.

Kar dni odločenih mi bo na sveti,
Bogū in tebi bom ostala zvesta.

Molčē v to prošnjo Črtomir dovoli,
z duhovnim bliža slapu se Savice,
molitve svete mašnik, on z njim moli,
v imenu krsti ga svete Trojice . . .

Postane mašnik, v prsih umrjējo
nekdanji upi; med svoje rojake
Slovence gre in dalje čez njih mejo,
do smrti tam preganja zmot oblake. —

Domov je Bogomila šla k očeti,
nič več se nista videla na sveti.

(Prešeren: KRST PRI SAVICI)

Karantansko vojvodino. Ta je bila del Velike Moravske, ki jo je ustanovil moravski kralj Samo in ki je bila nekakšna plemenska zveza ali konfederacija slovanskih držav.

Karantanija je obsegala jedro Vzhodnih Alp ob zgornjem toku Drave in Mure. Njeno središče je bilo v Krnskem gradu na Gosposvetskem polju na Koroškem.

Ko so Avari vse bolj ogrožali karantansko državo, se je karantanski knez Borut politično naslonil na krščanske Bavarce (730) in se odločil za krščansko vero. Kot dokaz iskrene volje je poslal na Bavarsko svojega sina Gorazda in nečaka Hotimira, ki sta bila krščena kot talca (Chiemsee, Herreninsel). Borutova odločitev je bila politična nujnost: Karantanija je kot majhna in slabo organizirana država morala postati vazal nekoga. Slovenci smo z njo sicer izgubili politično neodvisnost, ohranili smo se pa kot narod. Kot nekristjani se ne bi.

POKRISTJANJEVANJE

Z Gorazdom je dobila Karantanija svojega prvega krščanskega vladarja (749). Pokristjanjevanje se je uspešno nadaljevalo pod Hotimirom. Ljudstvo je sprejemalo krščanstvo radovoljno.

Na slovenskem ozemlju nad Dravo so misijonarili salzburški duhovniki pod vodstvom sv. Modesta, s središčem pri Gospej Sveti. Na ozemlju pod Dravo pa je vodil misijonsko delo oglejski patriarh sv. Pavlin. Meja med obema misijonskima področjema je od začetka 9. stoletja tekla po Dravi skoraj tisoč let, kar je bilo za slovensko narodno ozemlje usodno, saj je razdelila Karantanijo na dvoje.

USTOLIČEVANJE KOROŠKIH VOJVOD

Slovenci so volili svoje vojvode na knežjem kamnu pod Krnskimi gradom s posebnim obredom. Svobodnemu kmetu je moral bodoči vojvoda obljubiti, da bo ščitil ljudstvo in branil njegovo svobodo. Vojvoda je bil med mašo v cerkvi Gospe Svete maziljen in kronan z vojvodsko krono. Te svobodne volitve karantanskih vojvod so po znanstvenih

Slovenska javnost ni seznanjena z nekaterimi novimi odkritji v zvezi z ustoličevanjem naših vojvod. Npr. s tem, da je bilo poznano širom po Evropi . . . Dokazano je, da je bil izvod omenjene knjige (španskega pisatelja Pedra Mexia: *Selva de varia leçon* — 1540), v kateri je bilo opisano, že leta 1576 prisoten tudi v Mehiki. Ob vsem tem se ne čudimo, če je ustoličevanje zanimalo tudi Thomasa Jeffersona, ustvarjavnca demokratične ameriške ustave (1776) . . . Tega je, če mu ni dalo že same ideje, vsaj utrdilo v prepričanju, da oblast, ki jo ljudstvo izroči vladarju, ni neka utopija, temveč da je ob obstajal narod, tj. Karantanci, ki jo je na ta način izvajal.

Kljub očitnemu zgodovinskemu pomenu karantanskega ustoličevanja pa ga slovensko zgodovinopisje še nadalje prikazuje zgolj kot zanimivo folkloro.

(NOVI LIST, Trst-Gorica, 1982)

izsledkih zadnjih let zelo verjetno so vplivale celó na nastanek demokracije v ZDA.

IZGUBA NEODVISNOSTI

Slovenci so se zaradi naraščajoče moči Avarov povezali s Franki (745), s čimer so še bolj postali polvazalna kneževina, a z lastnim knezom. Konec 8. stoletja so Franki Avare uničili.

Z vedno večjim pritiskom na slovenske kneževine so Franki te pripravili do tega, da so se pridružile uporu spodnjepanonskega kneza Ljudevita Posavskega (819) proti njim. Franki so jih premagali in Karantanija je prišla v popolno frankovsko odvisnost (820).

Slovenija je bila razdeljena med nemške in italijanske kneze (843) — postali smo tlačani.

Sicer je še poskušal knez Kocelj ustanoviti v Spodnji Panoniji samostojno državo (869—874), pa je le-ta pod pritiskom Frankov propadla.

*Slika na naslovni strani:
V triglavskem pogorju.*

Vsi trije SLOVENSKI redni ŠKOFJE (Šuštar, Kramberger, Jenko) in ljubljanski pomožni škof (Lenič), ki je narodni ravnatelj dušnega pastirstva v zdomstvu in izseljenstvu, so poslali vsem slovenskim katoličanom po svetu pismo z voščili za božič in novo leto.

V začetku pravijo: „Slovenski škofje pošiljamo vsem našim dragim sobratom duhovnikom, ki po svetu skrbijo za naše slovenske vernike, prisrčen pozdrav in iskrena voščila za božične praznike, izseljensko nedeljo in novo leto. Prosimo Vas, da naša voščila in najboljše želje prenesete in sporočite vsem svojim vernikom! Le povejte jim, da slovenski škofje čutimo z njimi, mislimo nanje, predvsem pa molimo zanje, ker vemo, da so tudi oni člani naše Cerkve in da jih, kakor nam v svojem pismu za izseljensko nedeljo naroča sveti oče Janez Pavel II., ne smemo nikoli pozabiti, pač pa moramo storiti vse, da bi tudi na tujem ohranili svojo povezanost s Cerkvijo in ljubezen do domače zemlje. Sveti oče ponovno poudarja pomen družine v zdomskem in izseljenškem življenju. Zato naj bi se vsi prizadevali za trdno povezavo družin v zdomstvu. To je ena najpomembnejših skrbi in prizadevanja vsakega zdomskega duhovnika.“

Potem se škofje spomnijo dveh slovenskih zdomskih duhovnikov, ki sta odšla lani v večnost: Ivana Ifka (Essen, ZRN) in p. Janeza Sodja DJ (München, ZRN). „Za oba prosimo Velikega duhovnika Kristusa, naj jima bo bogat plačnik.“

Dalje navajajo svoje dušnopastirske obiske med slovenskimi zdomci in izseljenci v preteklem letu: slovenski metropolit je bil na pogrebu župnika Ifka, maševal za Slovence ob nemškem katoliškem dnevu (Düsseldorf) in obiskal naše rojake v Argentini in Braziliji; mariborski škof je birmal slovenske otroke v Berlinu in se udeležil jesenskega sestanka slovenskih zdomskih duhovnikov iz cele Evrope; ljubljanski pomožni škof je bil na pomladanskem sestanku teh slovenskih zdomskih duhovnikov, obiskal pet slovenskih župnijskih središč v ZRN, na treh od njih birmal, in se udeležil srečanja Slovencev v Švici (Einsiedeln). „S temi našimi obiski smo hoteli pokazati našo dobro voljo in povezanost z Vami. Kolikor nam bo mogoče, bomo še radi prihajali med Vas.“

Na koncu pisma izrekajo škofje vsem slovenskim katoličanom v zdomstvu in izseljenstvu najboljše želje: „Naj Vas vse — sobrate duhovnike in vernike, za katere skrbite — ob praznikih Gospodovega rojstva in v novem letu Gospod podpira s svojo milostjo in močjo, da boste vztrajali in vsak na svojem mestu zvesto izpolnili božjo voljo! Gospodov mir naj bo vedno z Vami vsemi! Božjega blagoslova prosijo nad Vas vse slovenski škofje: Šuštar, Kramberger, Jenko, Lenič.“

Založnik: Avguštin Čebul.
župnijski urad St. Lenart.
9587 Ričarja vas.
Odgovorni urednik: dr. Janez
Hornbock, 9020 Celovec, Vik-
tringer Ring 26. Tisk: Tiskar-
na Družbe sv. Mohorja, 9020
Celovec, Viktringer Ring 26.
Usmeritev: Versko-kulturni
in informacijski mesečnik za
Slovence na tujem.

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:

Viktringer Ring 26.
A-9020 Klagenfurt
Austria

NAROČNINA (v valuti zadev- ne dežele):

Anglija 5 fun.
Avstrija 130 šil.

Belgija	400 fran.
Francija	60 fran.
Italija	12.000 lir
Nemčija	20 mark
Nizozemska	20 gld.
Švedska	60 kron
Svica	19 fran.
Avstralija	9 dol.
Kanada	12 dol.
ZDA	10 dol.

Razlika v cenah je zaradi
neenake poštne v posa-
meznih državah in različnih
deviznih preračunavanj.
Naročnike sprejemajo pover-
jeniki in uprava NAŠE LUCI.

PRINTED IN AUSTRIA

kajpada nas zanima, kaj je novega doma

na sploh

O TEŽAVAH PRI PREHODU MEJE

se je hotela seznaniti posebna vladna komisija iz Beograda. Obiskala je Pomurje, Podravje in Koroško. Ljudje so predstavnikom vlade potožili, da so nastopili zaradi oktobrskih ukrepov številni življenjski problemi, ki jih sedaj tarejo. Posebno jih je prizadelo, da imajo težave najbližji sorodniki, ki živijo na obeh straneh meje. Mnogim je sedaj omejeno število prehodov čez mejo, nekaterim pa čisto onemogočeno. Tako Pomurcem, ki smejo prenesti preko meje le 500 dinarjev, na madžarski strani pa morajo obvezno zamenjati 750 dinarjev. Banke so zvezne uradnike seznanile z dejstvom, da mnogi zdomci pošiljajo sedaj manj deviz, ker so nezadovoljni z novimi ukrepi, ki jih izenačujejo z ljudmi, ki živijo v domovini. Mnogi zdomci bodo zato rajši ostali preko praznikov v tujini, saj domačim razen par malenkosti ne morejo nič

prinesti. Zato so komisiji enodušno predlagali, naj bi vlada čimprej spremenila nekatere predpise, ki so precej zagrenili življenje ljudem v obmejnih krajih.

CENE NA DROBNO SO SE POVEČALE ZA 29,7 ODSOTKA

Statistični zavod je primerjal cene lanskega decembra in letošnjega oktobra. V tem obdobju se je najbolj podražila zelenjava (79,3%), sledijo pa tobak (41) tekoča goriva (39,4), obutev (39), mleko in mlečni izdelki (38,3), meso (36), mesni izdelki (35,3), šolske potrebščine in časopisi (32,5) itd. Najmanj pa so se podražile prometne storitve (14,5%) in vozila (11,4%). Čeprav od poletja sem posamezne republike ne smejo več dražiti cen, pa se je pokazalo, da so cene povsod po Jugoslaviji hitreje naraščale kot pa v Sloveniji. Oktobra so se rpi cene v Jugoslaviji povečale za 2,1 odstotka, v Sloveniji pa le za 1,7 odstotka. Novembra so se najbolj podražila

tekoča goriva, kurivo, mesni izdelki in ribe.

GOSPODARSTVO DRSI VEDNO BOLJ V IZGUBO

Oktobra 1982 je kar 277 podjetij v Sloveniji poslovalo z izgubo, ki je narasla že na okoli sedem milijard dinarjev. To pa pomeni, da so se izgube v primerjavi z lani povečale za 146,5 odstotka. Izgubarjem so se pridružila tudi tista podjetja, ki so doslej poslovala z dobičkom. Glavni vzrok temu stanju je politika cen, saj mnoga podjetja zaradi previsokih cen niso več konkurenčna doma in v tujini. Zanimiv v tem oziru je podatek, da so se plače v nerentabilnih podjetjih povečale za 27,3 odstotka, dočim se je v celotnem slovenskem gospodarstvu povprečna plača povečala le za 26 odstotkov. Tako je leta 1982 znašala povprečna slovenska plača 13.500 dinarjev, v nerentabilnih podjetjih pa 13.711 dinarjev.

KMETJE V POMURJU ZADOVOLJNI Z LETINO

Nadpovprečna je bila letina koruze in pšenice ter prireja prašičev. Dober je bil tudi pridelek sladkorne pese, manj pa je bilo govedi in mleka. Letos so v Pomurju odkupili 22 tisoč ton pšenice, kar je skoraj trikrat več kot lani. Kmetijsko gospodarstvo Rakičan je pridelalo 18 tisoč ton suhega koruznega zrnja ali 85 metrskih stotov na hektar, kar je rekorden pridelek tudi v državnem merilu. Mesna industrija bo letos v Pomurju odkupila 180.000 prašičev, kar 50.000 več kot lani. Podatki za govedorejo so pa že nekaj let isti. Odkup mleka se je letos prvič znižal za šest odstotkov, kar pomeni, da je upadanje mlečne proizvodnje, ki je že nekaj let značilno za druge slovenske pokrajine, zajelo tudi te kraje.

JUBILEJA GLASBENEGA ŠOLSTVA NA SLOVENSKEM

V veliki dvorani Slovenske filharmonije so se s slavnostnim koncertom in akademijo oddolžili dvema obletnicama, ki sta pomembni za naše glasbeno šolstvo.

DREŽNICA je gručasto naselje na plodni terasi, 4 km severozahodno od Kobarida.

kajpada nas zanima, kaj je novega doma

vo. Minilo je namreč 175 let od ustanovitve prve glasbene šole na Slovenskem in sto let, odkar je bila ustanovljena šola Glasbene matice. Slavnostni govornik na akademiji je povedal tole: „Ni bilo lahko prehoditi to pot: od Glasbene matice do Akademije za glasbo, od zametkov glasbenega šolstva v Ljubljani do takšnih šol, kot je glasbena šola Marjana Kozine v Novem mestu. Ustvarili smo piramido, ki se dviga od glasbenega šolstva kot osnovne ploskve do Akademije za glasbo kot vrha. Imamo glasbene, naše izvirne, slovenske storitve, ki se dvigajo v sam evropski in svetovni vrh.“

4300 DINARJEV NA MESEČ

Toliko znaša družbena denarna pomoč tistim ljudem, ki so brez lastnih sredstev za preživljanje. Skupnosti družbene skrbitve so se sicer dogovorile, da bodo višino pomoči prilagajale po večanem življenjskim stroškom. Zaostrjen gospodarski položaj in skokovita rast cen pa sta bila močnejša od teh sklepov. Zato sedanja pomoč zadošča le za tri četrtine najnujnejših življenjskih potreb. Drugo leto bodo morali v skupnosti družbene pomoči zbrati okoli

64 milijonov dinarjev, kar je za dva milijona več, kot so načrtovali.

od tu in tam

BLED

Lesno podjetje Lip in zastopnik koroške tovarne Springer iz Brež sta podpisala pogodbo o združevanju dela in obratnih sredstev. Koroška tovarna bo Lipu pomagala pri izdelovanju strojev za primarno obdelavo lesa in za potrebe gozdnega gospodarstva. S tem bo to blejsko podjetje izpolnilo vrzel na domačem tržišču, ki je nastala zaradi prepovedi uvoza strojev iz tujine.

CELJE

Tovarna pletenin in športnih oblek Topper je zaradi pomanjkanja deviz v težavnem položaju. Samo zahtevki domačih dobaviteljev so dosegli tri milijone deviznih dinarjev. Zato so domači kooperanti začeli krčiti sodelovanje. Tudi Toprov obrat Topsport v Pliberku na Koroškem ne more zaradi uvoznih

težav in prepovedi uvoza dobavljati pletenine svojemu matičnemu podjetju v Celju. Zato so morali proizvodnjo pletenin zmanjšati za 40 odstotkov.

DOLNJI LAKOŠ

Madžarska narodnostna skupina bo sedaj, ko so v tej vasi ob Lendavi postavili televizijski pretvornik, lahko gledala tudi madžarski televizijski program. Na proslavi, ki so jo pripravili pripadniki madžarske in slovenske narodnosti, so poudarili pravico vsake narodnosti do stikov z matičnim narodom. Pretvornik je stal 4,7 milijonov dinarjev.

DOMŽALE

Podjetje Toko, ki sodi med pomembne izvoznike v tej občini, že dalj časa uspešno sodeluje z belgijskim koncernom Phillips. Zadnje večje naročilo iz Belgije, pet tisoč „torb“ za kasetofone Video 2000, bo precej napolnilo devizno blagajno. Kakovost in točnost pri izpolnjevanju rokov sta značilni za to podjetje, tako da so njegovi proizvodi zelo cenjeni na tujem tržišču.

(dalje na strani 9)

„Danes je 20. november 1986 (!). Od 14. do 22. ure bodo ostali brez toka severni in severozahodni deli Beograda.“

Nekako tako je govoril Dušan Radović pred nekaj dnevi v beograjskem oddajniku „Studio B“, kjer vsako jutro ponuja svoje ostre domislice. Z eno teh se je dotaknil živca jugoslovanske družbene krize: „V zadnjih dveh letih in pol smo dokazali, da lahko živimo tudi brez Tita. Lahko pa živimo tudi brez drugih (funkcionarjev).“

V času, ko pada življenjska raven in ko je povsod čutiti pomanjkanje nekaterega blaga, „politične smešnice“ močno cvetó. Dušan Radović je npr. povedal, da je vzrok pomanjkanja mleka v tem, da je v državi premalo krav in preveč volov.

Kavarne, prenapolnjeni avtobusi in čakajoče vrste nudijo priložnost za šušljanje, pa tudi za to, da si človek ohladi jezo. Nikakršna smešnica ni, da je morala milica že pogosto poseči vmes, če je postalo prerivanje za dobro mesto v vrsti preveliko.

Nikakršna smešnica tudi ni tale dogodek: pri neki televizijski oddaji v živo, kjer so bili navzoči tudi občani, je bilo povedano, da bodo funkcionarji sedaj svoje velike državne avte umaknili iz prometa. Gledavci so hoteli videti, ali bi lahko te avte kupili občani.

Čas političnih smešnic je tudi čas tajnih agentov, ki se mešajo v vrste kupcev in imajo tako prvovrstni vir informacije o razpoloženju med ljudstvom.

Dušan Radović, pisatelj ostrih domislic, je šel sedaj na svoj letni dopust. Partija, tako je slišati, mu je rekla, da nujno potrebuje odmor, da se spočije.

SÜDDEUTSCHE ZEITUNG, 28. nov. 82/4.

v naravi odkrivamo blesteč razum, čeprav

Boga nimamo na dlani

Prav tako, kakor iz človeških naprav razbereš človeško pamet, ki se odraža iz njih, razbereš tudi pamet, ki je vložena v naravo.

Einsteinu se razodeva v svetu atomov „tako vzvišen razum, da je v primeri z njim vsa umnost, ki so jo ljudje vložili v svoje zamisli, povsem ničev odsvit“. Podobno Planck, Jeans, naš Milan Vidmar in drugi fiziki.

V živi naravi vidi tudi nestrokovnjak javljanje izredne pameti, pred katero zbledi vsa duhovitost, ki jo je človek zmožen vložiti v svoje najbolj zapletene računalnike. Saj bi se osmešili, če bi primerjali npr. elektronsko uro s tem, kar zna sleherna živa celica. V klični celici, recimo v semenu vrbe, je nekaj — imenujmo ta skrivnostni nekaj življenjsko počelo — kar vlada in vodi razvoj celice tako, da bo nastalo iz klice čim popolnejše živo bitje, v našem primeru čim popolnejša vrba.

Elektronski mikroskop je pokazal živo celico kot nekaj, kar naravoslovci primerjajo s celo skupino kemičnih tovarn, ki z izredno zapletenimi postopki

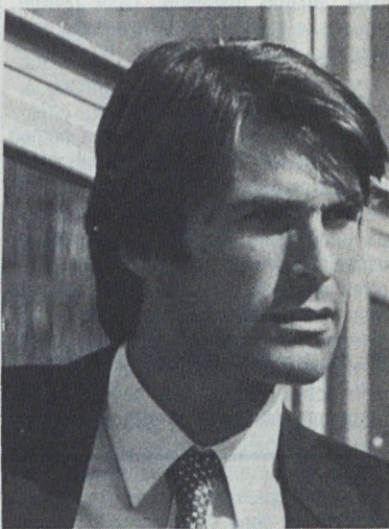
izdelujejo vse, kar potrebuje naša celica, da bo mogla postati vrba. Poseben sklop tovarn izdeluje beljakovine in kvasine, drugi pogonsko gorivo, tretji med drugim gradivo za celično steno, četrti škrob. Vse te delavnice povezuje notranje mrežasto pratkivo, ki omogoča, da pride vsak izdelek na pravo mesto. Zapis, kaj vse in po kakšnem redu je treba izdelati, da bo iz klične celice nastala vrba, je v kislinah jedra dolgih molekul. Ves razvoj pa vodi to, čemur smo rekli življenjsko počelo. Ono odloča o tem, katera delavnica naj dela s polno paro, katera naj svoje delovanje začasno ustavi, kako se je treba odzivati na zunanje vplive, ki pospešujejo ali ogrožajo življenje celice.

Ko se klična celica razmnoži v tisoče in milijone celic, ki vsaka od njih nosi v sebi popoln načrt vrbe, odreja življenjsko počelo vsaki celici, kateri del načrta naj uresniči ona, kateri del pa naj ostane v njej kot možnost, ki naj bo neuresničena. Življenjsko počelo namreč zahteva, naj se vsaka celica usposobi za svojo posebno nalogo. Ce-

lice, ki sestavljajo korenine, bodo črpale iz zemlje hrano, ne bodo pa izdelovale listnega zelenila, čeprav imajo tudi one v sebi načrt zanj.

Kje v rastlini je njeno življenjsko počelo?

Sprva je bilo v eni sami klični celici. Ko se celice namnože, se to počelo z njimi vred takorekoč razteza in zavлада kot nekakšno vrhovno počelo nad vsemi, takó da je to počelo celo v celi vrbi in kot tako odreja naloge koreninam, deblu, vejam, vejicam, listom in vsem njihovim celicam. Hkrati je to počelo celo v vsakem od teh delov in je

• **POLJSKI ŠKOFJE** so na svojem zadnjem zasedanju povedali, da se čutijo soodgovorne za usodo svojega naroda. Zato bodo vgrajevali krščansko miselnost v življenje celotne poljske družbe in posameznega rojaka. Naloga Cerkve je povzdigniti glas, kadar koli zahteva to korist vernikov ali obramba npravnih vrednot in človekovega dostojanstva. Graditev trajnega miru v družbi zahteva spoštovanje upravičenih pričakovanj tistih, ki so organizirani v neodvisne sindikate.

• Predsednik latinskoameriškega sveta škofovskih konferenc **NADŠKOF TRUJILLO** je izjavil, da tamkajšnji škofje odklanjajo revolucijo in uporabo nasilja za spremembo družbenega in gospodarskega reda. „Bede in nerazvitosti v Latinski Ameriki ne bo mogoče premagati za nasiljem in razrednim bojem, temveč samo z zavzemanjem kristjanov za uresničenje katoliškega socialnega nauka. Prizadevanje za pravični družbeni red je prva naloga Cerkve.“

• Pred 93 kardinali z vsega sveta je **PAPEŽ** napovedal odločno prenovo vatikanske kurije in postavitev vatikanskih finančnih služb na čisto nove osnove. Kurija naj bi vnaprej delovala kot veliko dušnopastirsko središče, ki bo sposobno vsakdanjih soočanj s potrebami Cerkve po svetu. Denarno bo moral živeti Vatikan predvsem od miloščine vernikov po svetu in darov drugih ljudi dobre volje.

• **MEDNARODNI ZDRAVNIŠKI ODBOR V LURDU** je priznal ozdravljenje 18-letne Sicilijanke Delice Cirolli iz Palermo za znanstveno nerazvozljivo. Omenjena dekle je imela raka na desnem kolenu. Ker je ta napredovala, so ji hoteli zdravniki nogo odrezati. Mati je poromala s hčerko v Lurd (1976). Kmalu po vrnitvi domov ni bilo v kolenu o raku nobenega sledu več.

zmožno v ugodnem primeru vsakega od njih razviti v novo drevo. Obenem je to počelo še vedno celo v vsaki celici teh delov.

Odrežimo vejico in jo vtaknimo v zemljo! Na vejici so listi in popki. Njihove celice so imele na vrbi nalogo proizvesti nove vejice in liste. Druge naloge, ki bi jih tudi mogle prevzeti — saj je v vsaki celici ves načrt za vrbo — so bile zavrte. V odrezani vejici pa je tako zavladovalo nad vsemi njenimi deli celotno življenjsko počelo vrbe. Zavladovalo je takó, da skuša ohraniti vejico pri življenju in jo razviti, če je mogoče, v novo vrbo. To počelo je prej, dokler je bila vejica še del drevesa, zaviralo celice v popkih, da niso mogle proizvajati drugega kakor vejice in liste. To počelo sedaj, ko smo vejico vsadili, odstrani zavoro v celicah tistih popkov, ki so v zemlji. Te celice sedaj lahko proizvedejo korenine. Njihovo zmožnost, da bi se razvile v liste in vejice, pa življenjsko počelo zavre, blokira.

Človek, ki to vidi, presenečen ostrmi nad duhovito zgradbo žive celice in nad nepojmljivo iznajdljivostjo življenjskega počela, ki upravlja to celico in se trudi, da bi — pa čeprav v še tako nenavadnih okoliščinah — ohranilo sebe in svojo vrsto. Kaj je v primeri s pametjo, ki je vgrajena v živa bitja, vse, kar je duhovitega ustvaril človek!

Pamet, ki je vložena v naravo, se zlasti očitno kaže v razvoju življenja. „Pravoverni“ darvinizem razlaga ta razvoj kot nekaj slepega, nenačrtnega,

kot posledico samo dveh dejavnikov:

- naključnih sprememb in
- boja za obstanek.

Boj za obstanek seveda ne povzroča razvoja, ker samo izloča to, kar je nesposobno za življenje. (Primerjati bi ga mogli z zadnjim pregledom v naših tovarnah, ki ugotovi, ali je izdelek primeren za prodajo. Toda izdelka ne izboljšuje pregledovavec, ampak inženir, ki dela načrte.)

Edini dejavnik, ki poganja razvoj, bi bile torej naključne spremembe. Te naj bi bile edini, vendar slepi inženir.

Ali je mogoče z naključnimi spremembami razložiti, da je razvoj tak, kakršen je?

Narava se ne razvija na slepo. Narava gleda naprej. V naravi snuje nezavestna pamet, ki jo je neki zavestni razum vložil vanjo, kakor človekova zavestna pamet vlaga svoje zamisli v svoje naprave. Kakor vidim, da je elektronska ura nekaj smiselnega, duhovitega, čeprav ne poznam tistega, ki jo je izdelal, enako vidim, da je nekaj smiselnega, duhovitega, načrtno razvitega v napravah narave. Ura in računalnik ne vesta, kaj delata. Pamet, ki odseva iz njiju, ni njuna. Enako narava ne ve, kaj dela. Smiselnost, načrtnost njenega razvoja, ki je vidna tudi najbolj preprostemu človeku, je očitno vtisnil vanjo nekdo, ki vé, kaj dela.

Smotrnost v naravi je za marsikoga najbolj nazorna pot do tiste pameti, ki presega naravo: do zavestnega, osebnega prapočela vesolja, do Boga.

Prof. dr. Janez Janžekovič

• **MOHORJEVA DRUŽBA** iz Celja je proslavila v Okrogli dvorani Cankarjevega doma v Ljubljani 130-letnico svoje ustanovitve. Mariborski škof Kramberger je na proslavi povedal, da je Mohorjeva družba naša najstarejša prosvetna književna ustanova, ki je slovenski narod naučila brati in ga stopnjema pomagala voditi do sedanje kulturne višine, in vzgojiteljica naše narodne zavesti, saj so se po njeni zaslugi slovenska narodnostna ozemlja ohranila slovenska. Ljubljanski nadškof Šuštar je pozival k zvestobi duhu ustanoviteljev: poslanstvo Mohorjeve je bilo vselej v službi kulture in vernosti slovenskega naroda.

• **„KDO JE JEZUS“** je naslov knjige italijanskega pisca Vittoria Messori, ki je pred kratkim izšla v slovenskem prevodu v Ljubljani. Pisatelj knjige je bil vzgojen v verski brezbriznosti. Začel se je zanimati za Jezusa šele, ko je prišel zaradi študija v stik s Pascalom. Odslej porablja ves prosti čas študiju Jezusa. Ker piše iz osebne skušnje, je zelo zanimiv in prepričljiv. Knjiga stane 250 din. Izdajatelj: KNJIŽICE, Rakovniška 6, YU-61000 Ljubljana.

• Pri frančiškanih v Ljubljani se vrše predavanja pod naslovom **BOGOSLOVJE LAIKOM**. V njih skušajo strokovnjaki približati bogoslovno znanost najširšemu krogu ljudi. Prva skupina predavanj prikazuje sveto pismo kot osnovo vse bogoslovne znanosti.

kruh in vino sta več kot kruh in vino

kruh in vino

Nadaljujemo z nanizanko ZAKAJ KRISTJANI VERUJEMO?, ki so jo pred kratkim prinesle avstrijska, nemška in švicarska televizija.

Sredi noči sreča zdravnik Scholz na hodniku bolnišnice mlado ženo, ki ne more spati. Začneta se pogovarjati. Skupaj pokadita cigareto, potem povabi zdravnik bolnico v kuhinjo ter ji ponudi kozarec vina in, ker nima ničesar drugega pri roki, kos kruha.

Najprej govorita o njeni bolezni in nekaterih dogodkih iz njenega življenja. Pogovor je vedno bolj napet. Mlada žena jame pripovedovati o svojih osebnih življenjskih skušnjah. Ob kruhu in vinu ji pride na misel maša, obred zahvale. Reče, da ima vse razloge za to, da je za življenje, ki ga sme živeti, hvaležna.

GOSPA: Dobrote sprejemamo, kot bi imeli pravico do njih, pa nimamo do njih nobene pravice, niti do življenja ne. Življenje nam je podarjeno. Ali morda ne?

SCHOLZ: Od koga?

GOSPA: Ima me, da bi rekla — čeprav nisem posebno verna in čeprav so moji pogledi naivni, kakor ste prej dejali — ima me, da bi rekla, da nam je življenje podaril Bog; njemu se moramo zanj zahvaljevati. Že kot otroci se učimo reči „hvala“. A koliko se jih zahvaljuje za to, da živijo, da stvarstvo — pa naj bo že kakršno koli — sploh smejo gledati? Hvala, Bog, za dobrote, ki jih dnevno prejemam; kajti, če smo pošteti, ali smo jih res vedno zaslužili? Dobrote so dar. Zasluženega daru sploh ni. Zaslužena je plača, plačilo, dodatek. Ljudje potujejo na tuje, da „bi kaj doživeli“. Pred kratkim sem videla reklamo za „potovanje doživetij“ — v tej besedi je skrita beseda življenje — največje doživetje je življenje. In največji dar.

SCHOLZ: Ne smete več piti ...

GOSPA: Kdor ni zmožen podarjati, se ni zmožen zahvaljevati. Človek — če je zares človek — je zahvaljujoče se bitje.

SCHOLZ: Jaz bi rajši rekel premišljujoče bitje.

GOSPA: Moj oče bi vam vse to boljše razložil.

SCHOLZ: Kaj?

GOSPA: Vse to. Kruh in vino pri maši. „Zahvala — evharistija,“ bi rekel on, „je skrivnost vere, ki se uresničuje živo, življenjsko.“

SCHOLZ: Moj Bog, kaj naj to pomeni?

GOSPA: Skrivnost vere, to je, da je bil Bog med ljudmi. Jezus je med nami jedel in pil. Če mi ta kruh jemo in to vino pijemo, potem je on med nami. Potem mislimo na njegovo življenje in smrt ...

Zdravnik Scholz pokliče zdravniška Sriyananda in ga vpraša, zakaj je ta gospa v bolnici. Zve, da gre za resno stvar.

Marjana pride v kuhinjo in osupne, ko vidi Scholza in mlado gospo sedeti pri mizi. Mlada gospa se zave položaja, pozdravi: „Lahko noč!“ in odide.

● Kdor živi iz misli, da ima do vsega pravico, ni sposoben zahvale, saj ni ničesar prejel. Tak človek je zmožen samo zahtevati, terjati. „To mi gre!“ Tak človek se vedno bolj oddaljuje od ljubezni in od resničnosti vesolja. Ljubezen lahko človek le sprejme, ker je podarjena, ker je dar. Kdor živi v stalnih zahtevah, sprašuje največkrat samo po koristnosti stvari. „Kakšno korist imam od tega?“ Ničesar ni zmožen „za-

zakaj vsako nedeljo k maši?

Dolga stoletja pred Jezusovim prihodom so ljudje iskali Boga. Ta se je jim razodeval po mnogih poteh. Posebno je doživel božje vodstvo in obljubo Odrašenika Izrael.

Ta obljuba se je izpolnila v božjem Sinu Kristusu. On je s tem, da je postal človek in s svojim trpljenjem, smrtjo in vstajenjem ustvaril novo božje ljudstvo, Cerkev, ki jo vodi sveti Duh. Ta nova skupnost veruje v Jezusa kot Odrašenika in božjega Sina in v ljubezni pričakuje njegov drugi, dokončni prihod.

Jezusova obljuba, da bo tam, kjer sta dva ali trije zbrani v njegovem imenu, med njimi tudi on, velja posebno tedaj, če se krajevna Cerkev, župnija, zbere, da posluša božjo besedo in obhaja evharistijo, pri maši.

Pri njej je Kristus med udeleženci navzoč: po besedi svetega pisma; po duhovniku, ki vodi evharistično slavlje; posebno pa v posvečenem kruhu in vinu, v katerih se daje svojim učencem kot hrana in pijača večnega življenja.

Tako posvečuje Gospod na vseh krajih skozi stoletja kristjane, ki se po njegovem naročilu zbirajo k maši in ki z njim skupaj dajejo Bogu slavo; to pa je zadnji namen vsega stvarstva.

ljudje 20. stoletja so znova ustvarili svet

poročilo mladega človeka

V 20. stoletju so ljudje nebo in zemljo znova ustvarili. Olje je ležalo nad vodami in smog je zatemnil nebesni obok.

Tedaj so ljudje med seboj govorili: „Bodimo varčni in proizvajalni! Bodimo med sabo osamljeni in nerodoviti!“

V obrambo pred svojimi strahovi so ustvarili leteče živali: raketne lovce, bombnike, rakete z več razstrelilnimi glavami, vsako po svoji vrsti; vozne živali: tanke, topove, izstrelišča raket, vsako po svoji vrsti; plavajoče živali: letalonosivke, rušilce, jedrske podmornice, vsako po svoji vrsti.

A ljudje so se čutili vedno bolj negotove. In jeli so moriti svoje otroke, še preden so bili rojeni, stotisoče leto za letom. In ljudje so bili ponosni na kri, ki se je držala njihovih rok, in to so imenovali napredek.

V 20. stoletju so ljudje govorili: „Ne klečimo še naprej pred starim Bogom! Osvobodimo se ga!“

In ustvarili so si svojega boga, ga okrasili z lakom in ga imenovali „avto“. Pod njegovim strupenim dihom so se cvetoča mesta spremenila v asfaltna puščave. A občani so ostali svojemu bogu zvesti. Na črnih oltarjih, ki so jih imenovali ceste, so mu darovali človeške žrtve, stotisoče leto za letom.

Tedaj so se ljudje zbal. In človekov strah je postal velik kot gora. In gora je pokopala pod sabo vsa njegova upanja.

stonj“ narediti, ker bi se sicer imel za „izkoriščenega“. Ljubezen, prijateljstvo, odpustanje pa so „za-stonj“. „Vse je milost.“ Kdor lahko na koncu življenja tako reče — kot je rekel Bernanosov podeželski župnik — je Boga najboljšje razumel.

● Neki razlagavec svetega pisma pravi, da lahko pri Jezusu poleg smrti na križu ugotovimo predvsem to, da je rad spil kozarec vina. Za pobožna ušesa je morda takšna trditev pohujšljiva. A v njej se skriva nekaj globljega. Kajpada je treba imeti pred očmi celotno povezavo: mizo, na kateri stoji kozarec vina; ljudi, ki sede okrog mize in med katerimi sedi Jezus — na svatbi v Kani, v hiši carinika Levija, pri Caheju in njegovih prijateljih, pri prijatelju Lazarju in njegovih sestrah in končno pri zadnji večerji.

● Kruh in vino sta več kot kruh in vino. „To sem jaz,“ pravi Jezus. „Od mene lahko živite.“ Pomislimo na vsakdanjo jed v družinah! Ko postavi mati jed na mizo, bi lahko rekla: „To sem jaz. Tukaj je ves moj trud, moja domišljija, vsa moja ljubezen je tu notri.“ In slehernik bi to razumel.

Jezus pravi: „To je moje telo, to je moja kri, to je moje življenje, darovano za vas, vsa moja ljubezen.“ On sam je živel od „prejemanja“: za svoje življenje je bil hvaležen Bogu, ki ga je imenoval svojega Očeta. Živel je iz hvaležnosti. Tako je vzel tudi pri zadnji ve-

čerji kruh v svoje roke, se zahvalil — odtod ime evharistija, zahvala, za to jed.

Zato je življenjske važnosti, da se vedno znova zbiramo, da ne pade-mo iz sveta hvaležnosti v svet gole koristnosti, zahtev, uspešnosti in samoodreševanja. Zato „se spodobi in je pravično in zveličavno“, in za nas zdravo, da se „vedno in povsod“ zahvaljujemo.

● Kruh in vino sta lahko za nas tudi znamenje, katero naj bi vedno bolj postajali mi sami: drug za drugega hranilni kruh, drug za drugega dobro, okusno vino. Še tako veliko zrn ne naredi kruha. Šele če so zrna zmleta, če ta izročijo tisto svoje najbolj notranje, nastane nekaj „več“: kruh. Še toliko nagradenih grozdov ne naredi vina. Šele če so posamezne jagode stisnjene, če podarijo tisto svoje najbolj notranje, nastane nekaj več: vino. Še toliko ljudi, drug poleg drugega, še ne naredi skupnosti. Celó če stanujeta dva človeka v isti hiši, če gledata isto televizijo, uporabljata isto opremo, to še ni nujno skupnost. Šele če izročita nekaj sebe, nastane nekaj več: skupnost, družba, občestvo...

● Obhajanje evharistije nas povezuje z njim, ki je rekel: „Imenoval sem vas prijatelje.“ Obhajanje te pojedine, skupno prejemanje obhajila bi moralo narediti iz tujcev prijatelje. Zakaj se to v tako majhni

(dalje na strani 32)

oče — prihodnja podoba dečka

Od tretjega leta naprej je za dečka mati „predmet hrepenjenja in ljubezni“, oče pa „predmet istovetenja“, to je „prihodnja lastna podoba“. Zato bo hotel otrok svojo potrebo po klepetanju potešiti pri materi, očeta pa bo hotel posnemati, da postane mož.

Fantki vidijo v svojih očetih mogočna in velika bitja, ki imajo v sebi neznansko moč, so izredno pametna in spretna: vse jim zaupajo. Zato prihajajo s trščico, vrvice in žebliem k očku in ga prosijo, naj iz tega naredi ladjo za svetovno morje.

Iz istega razloga tudi za fanta veliko pomeni, kaj oče misli o njem. Čutili mora, da je oče zelo rad v bližini svojega fantka.

„Predmet istovetenja“ pomeni, da se hoče fantek iz lastnega nagiba izenačiti z očetom, kolikor in kakor sam hoče. To pa se pravi: oče mu mora dati popolno svobodo. Če je npr. oče navdušen športnik ali tehnik ali glasbenik, naj sam živi za to svojo ljubezen, fantu pa naj je ne vsiljuje, saj ima morda čisto drugačo zanimanje.

Že majhnemu fantiču mora biti dana svoboda za lastni razvoj. Oče lahko dá samo pobude, potem pa potrpežljivo in spoštljivo čaka, ali jih fant sprejme. Očetje so velikokrat razočarani nad svojimi pobiči, ker ti niso uresničili želja, ki so jih oni gojili v svojem življenju.

Ker ima fantek očeta za vseznala, je prav, da mu kdaj ta pokaže svojo nezadostnost, npr. da mu kdaj prizna: „Tega ne vem, tega ne znam.“

Ernest Eli, MODRI STARŠI — SREČNI OTROCI

maša — skrivnost vere

● Krščansko življenje se uresničuje v vidni CERKVI; ta je znamenje, da je prišel Bog k ljudem.

● Bog se srečuje z ljudmi in se jim podarja v ZAKRAMENTIH. Ljudje, ki obhajajo zakramente, vstopajo v novo razmerje z Bogom in med seboj. Po zakramentih, ki jih je postavil Jezus, smo deležni božjega življenja. Ti nam zagotavljajo tudi našo prihodnost: kot je Kristus vstal, bomo tudi mi vstali. V njih doživljamo božjo obljubo, da se naše življenje ne bo končalo s smrtjo. Obenem je pri tem naša preteklost pokopana v Bogu in poravnana.

● Beseda EVHARISTIJA je za nas tuja. Prihaja iz grščine in pomeni zahvalo. Obhajati evharistijo pomeni zahvaljevati se. Jezus je naročil svoji Cerkvi, naj obhaja evharistijo z mislijo nanj, na njegovo trpljenje, smrt in vstajenje, in naj jo obhaja vedno znova. Pri maši ne gre le za neki spomin tega, kar se je zgodilo pri zadnji večerji, ali spomin Jezusove smrti in vstajenja: to, česar se spominjamo, je med nami navzoče, ker Kristus živi; z njegovo smrtjo ni bilo vsega konec. Apostoli nam oznanjajo Jezusa Kristusa kot vstalega. Ker je vstal on, bomo vstali tudi mi.

● Kaj se pravzaprav dogaja, ko OBHAJAMO EVHARISTIJO? Jezus sam je zadnjo večerjo z učenci razumel takole: dal jim je jesti kruh in piti vino, ki ju je prej spremenil v svoje telo in svojo kri. S tem jim je podaril skupnost s seboj. Pri tem je tudi govoril o svoji pravni smrti. To je bila pa tudi obljuba: učenci bodo po prejemanju tega kruha in vina nekoč deležni pojedine v božjem kraljestvu. Obhajanje evharistije daje pogum in nas obvezuje k takšnemu ravnanju, kot ga je uresničeval Kristus, predvsem k ljubezni.

● Obhajanje evharistije je bilo vedno SREDIŠČE življenja Cerkve. Redno obhajanje evharistije ob nedeljah je bilo stoletja dolgo za krščanske skupnosti nekaj samoposebiumevnega. Danes imajo nekateri kristjani nedeljsko mašo za nadležno dolžnost. A ta dolžnost izvira iz pripadnosti nekoga Cerkvi. Skupnost s Kristusom se uresničuje v skupnosti s Cerkvijo. Zaradi tega ima Cerkev določene dolžnosti; med drugim dolžnost obhajanja Jezusove smrti in vstajenja, „dokler ne pride“. Z vidika posameznega kristjana pa isto resnico lahko izrazimo tako: vero lahko ohranja samo tisti, ki se udeležuje zahvalne daritve ob spominu na Jezusovo smrt in vstajenje.

● V maši se vedno znova ustvaja SKUPNOST kot občestvo tistih, ki verujejo v Jezusa Kristusa in hodijo za njim. Skupnost in njena maša sta zato neodsvojljiva dela krščanstva. Sta nujni pogoj in obenem ostvarjanje krščanstva v vsakdanu.

● Kako je Jezus NAVZOČ pod podobama kruha in vina? Vsekakor ne kot neka stvar na nekem kraju (sv. Tomaž Akvinski), marveč osebno. Kot ne daje sama bližina poročstva za dobro razmerje med starši in otroki, marveč šele otrokovo občutje, da ga imajo starši radi, tako je tudi pri evharistiji: evharistija je znamenje, ki ustvarja občestvo. Ko obhajamo evharistijo, srečujemo Kristusa samega. Smo popolnoma sprejeti v njegov novi način življenja. Kristus je v znamenjih kruha in vina zares navzoč, in sicer osebno, ne le kot stvar, pa vendar ostajata kruh in vino znamenje. Pod tem znamenjem se nam Jezus popolnoma podarja.

KOPER

Podjetje Tomos, ki že dalj časa posluje z izgubo, bo moralo prositi svoje upnike za odložitev plačila dolgov v višini dveh milijard dinarjev. Strokovnjaki vidijo izhod iz težav le v povečanem izvozu, za kar jim pa manjka denarnih sredstev. Začasni poslovni odbor bo do konca februarja izdelal načrte za novo, v izvoz usmerjeno tehnologijo in poiskal nove denarne vire. Za uresničenje vsega tega pa bodo potrebni težki milijoni.

KOPER

35-letnico delovanja je v začetku decembra proslavilo podjetje Agra-ria Koper. Na slovesni seji v hotelu Žusterna so 55 delavcem, ki so bili deset, dvajset ali trideset let zvesti in marljivi delavci v tem podjetju, podelili priznanja in denarne nagrade. Enako priznanje je dobilo tudi deset poslovnih sodelavcev iz Obale in Krasa.

KRANJ

Težke gospodarske razmere so nekatere gostilničarje prisilile, da so začeli misliti na zapiranje svojih gostiln oziroma zmanjšati števila zaposlenih. Dajanje in nabavne cene so pretirano visoke, gostov pa je vedno manj. Gostince je močno prizadela tudi omejena poraba bencina, skromna ponudba mesa, kave in drugih izdelkov. v Kranju se je promet v gostilnah zmanjšal za četrtino, na deželi pa je ponekod padel kar za polovico.

LAŠKO

Ker energetska kriza vedno bolj preteče trka na vrata slovenskega gospodarstva, se je uprava rudnika odločila, da bodo zemlji iztrgali vse dosegljive zaloge premoga. Predvsem hočejo izkoristiti ležišča premoga na levi strani Savinje.

LENART V SLOVENSKEH GORICAH

Založenost trga z maslom, svežim mesom, praženo kavo, kurilnim oljem, plinom in naftnimi derivati je

med vesticami

Z izrezki iz slovenskih in tujih listov skušamo prikazati resnično podobo sedanjega slovenskega trenutka. Čeprav smo pri izboru za resnico nadvse natančni, odgovarjajo končno za utemeljenost poročil njih pisci oziroma uredništva zadevnih listov.

KATOLIŠKI GLAS: NI OBLASTI BREZ ODGOVORNOSTI

ZKJ je med zadnjo vojno organizirala tako imenovani odpor zoper okupatorja ali OF. Sprva je bila to pluralistična (= večstrankarska) zveza več skupin, ki so se povezale med seboj v boju zoper razne okupatorje jugoslovanskega ozemlja. Toda polagoma je vodstvo OF prehajalo vedno bolj v roke partije, in končno je ta postala edini odločujoči dejavnik v OF.

Po končani vojni (maja 1945) je KP svojo nadoblast dopolnila, ko je na ta ali oni način likvidirala svoje politične nasprotnike ali jih vsaj odstranila z vodstvenih mest. (Na Slovenskem pokol domobrancev, številni politični procesi v Ljubljani, odstranitev Kocbeka in njegovih tovarišev od vodstva države.) Partija je postala edina in absolutna oblast v Jugoslaviji, brez mrvice opozicije. Svojo oblast izvaja s pomočjo ZKJ, policije, vojske in sindikatov.

Kot v vsaki partiji je tudi v jugoslovanski imel odločilno besedo generalni sekretar Tito. Na to mesto je bil izvoljen oziroma imenovan že pred začetkom vojne. Med vojno je svojo vlogo odlično odigral in privedel partijo do zmage. Po vojni je svoje mesto še bolj utrdil in postal dosmrtni sekretar partije in predsednik države.

Tito se je svoje vloge in pomena zavedal, zavedal se je pa tudi, da ne more večno živeti. Zaradi tega je želel dati državi takšno vodstvo, ki naj bi Jugoslavijo ohranilo in ZK zagotovilo njeno vodstveno vlogo. Zamislil si je in dal izglasovati precej zamotan način vodenja države. Njej na čelo je postavil predsedstvo Jugoslavije, v katerem so po en zastopnik vsake republike in avtonomne pokrajine. Predsednik predsedstva se vsako leto zamenja tako, da pridejo na vrsto vse republike in avtonomni pokrajini. Predsedstvo in CK, ne pa vlada ali razna zborna telesa, so dejansko odločilni organ v državi.

● Ko je Tito mislil na politično enotnost države, je spregledal gospodarske težave, ki utegnejo nastati ob nepreverjenem samoupravljanju. Zamisel samoupravljanja je sama na sebi lepa, toda v praksi se je izkazalo, da ne funkcionira, kadar nastanejo gospodarske krize. Predvsem zato ne, ker je partija, zvesta Leninovim načelom o gospodarstvu, ves čas bojkotirala kmeta in kmetijstvo, ki se ne dasta vključiti v samoupravljalni sistem tako kot druge gospodarske dejavnosti. Posledica? Piše Miloš Mikeln: „Ali je socialistično res samo kronično pomanjkanje hrane in njen uvoz iz kapitalističnega kmetijstva?“

● Drugi razlog, ki smo ga opažali ves povojni čas, je bil ta, da so v industriji, turizmu, trgovini, bančništvu postavljali na vodilna mesta zveste partije in ne strokovno sposobnih ljudi, da se je uresničila napoved: „Borili so se za stolce in ne za svobodo.“ Z mednarodnimi posojili so gradili politične tovarne, ki so o njih že vnaprej vedeli, da bodo prinašale samo izgubo; gradili so kolosalne turistične objekte, kulturne domove, čeprav so računi povedali, da bo samó vzdrževanje teh objektov požrla neznanse vsote javnega denarja, kaj šele, da bi taki objekti prinašali kak dobiček.

● Tretji razlog, ki ga Jugoslavlani težko priznavajo, je pa potrošništvo, preti-

rana težnja po lahkem življenju (luksuz v stanovanjih, vikend hišice, draga letovanja doma in v tujini, izbrane obleke, dragi avtomobili itd.). Zopet bi rekli: „Čemu smo se pa borili?“

Zgled je prihajal od zgoraj, od vodilnih partijcev. Milovan Djilas piše v knjigi *Tovariš Tito*: „Palače, luksuz in razkazovanje, to je bila najvidnejša, najbolj izstopajoča oznaka ne samo pri obnašanju in pobudah Tita, ampak pri razvoju in situaciji partije in nove oblasti po vojni.“ Če je „novi razred“ razkošno živel, zakaj bi tega ne smeli delavci?

Ko bi vse to rastle iz dohodkov umnega in naprednega gospodarjenja, bi luksuza Jugoslovonom ne mogli zameriti. Toda danes je vsem jasno, da je ta navidezna blaginja izvirala iz mednarodnih posojil, ki so za Titovega življenja prihajala v dokaj veliki meri in brez posebnih težav. Skupno so si nabrali okrog 20 milijard dolarjev mednarodnih posojil, nekako tisoč dolarjev na vsakega Jugoslovana, od dojenčkov do najstarejšega upokojenca.

Toda prišel je čas, da začnejo ta posojila vračati, prav sedaj ob nastopu svetovne gospodarske krize, ob novi politiki predsednika Reagana, ki ni tako naklonjen Jugoslaviji, kot so bili prejšnji predsedniki v Washingtonu. Sedaj se ZKJ zaveda, kako nesmotno so uporabljali mednarodna posojila: ne za rast gospodarstva, temveč za rast standarda, življenjske ravni državljanov.

To bi bili nekateri vzroki sedanje gospodarske krize v Jugoslaviji; krize, ki je sicer svetovne narave, ki pa Jugoslavijo bolj prizadeva zaradi zgrešene gospodarske politike v preteklosti.

Ko se vprašujejo, kdo je kriv, sem bral trditev, da so krivi vsi državljani. Morajo res vsi, toda ne vsi v enaki meri.

Glavno krivdo nosi ZKJ, ki si je osvojila vso oblast in zato nosi tudi vso odgovornost za vse, kar se v državi godi. Svoj del krivde nosijo tudi pokojni Tito in njegovi ožji svetovavci, ki se niso pravočasno zavedli, da bo treba mednarodna posojila tudi vrniti, in se niso vprašali, kako jih bodo vračali.

Misel, da se bodo izkopali iz sedanjih gospodarskih težav z drastičnim zapiranjem mej v neko avtarkijo (= gospodarsko neodvisnost) (fašističnega spomina!), je zato v osnovi zgrešena. Zgrešena je pa tudi iz človečanskih ozirov. Novi ukrepi so namreč hud udarec za človeške odnose med prebivavstvom na obeh straneh meje.

Odkar je proti koncu petdesetih let jugoslovanski režim začel odstopati od stalinizma in odpirati državne meje, so se tako na Primorskem kot na Koroškem vzpostavljale pretrgane vezi med Slovenci ob meji. To je bilo zelo pozitivno dejstvo, ki je hitro dalo koristne sadove in pripomoglo k utrjevanju slovenske narodne zavesti.

Ti odnosi so po zadnjih ukrepih močno otežkočeni. Dogaja se, da niti sorodniki ne morejo na pogreb svojcev, ker se zahteva od njih denarni plog 5000 dinarjev. Tako se je te dni zgodilo, da je nečak, ki se je hotel udeležiti pogreba svoje tete tostran meje, moral plačati to supertakso. Slični primeri se množijo in jih bo vedno več.

Jugoslovanske oblasti bodo vsekakor morale pokazati večje razumevanje do svojih državljanov.

KATOLIŠKI GLAS, Gorica-Trst, 25. nov. 82/1.

SÜDDEUTSCHE ZEITUNG: URA SVEČ V REALNEM SOCIALIZMU

To jesen so nas zapore elektrike le doletele. Ves Beograd je bil razdeljen na pet področij, ki so po določenem načrtu štiri- ali petkrat na teden brez toka.

Posebno trdo prizadene vsakega Beograščana zapora električnega toka od 14. do 22. ure. Tedaj mora namreč v teh mračnih dneh svoje delo že zgodaj popoldan skleniti, predem pa pošteno zakuriti, da se stanovanje preveč ne ohladi. Veleblagovnice so tedaj le za silo osvetljavane s svečami, prodajavci hodijo neopazno med vrstami polic in gledajo, če morebiti kakšen kupec tega mraka ilegalno ne izrablja. Sicer električne blagajne vseeno delujejo, ker so

bila v zadnjih mesecih zelo slaba. Dovolj je bilo le osnovnih vrst kruha in mleka. Blagovnica v Lenartu je bila založena s pralnimi praški le 27-odstotno v primerjavi z lanskim letom. Le tržni inšpektor ima dovolj upanja, saj je rekel, da bo kmalu boljše.

LJUBLJANA

Po zasnovi arhitekta Petra Kerševana je akademski slikar Janez Boljka izdelal spomenik žrtvam lanske letalske nesreče, v kateri je na skalovju gore San Pietro umrlo 180 potnikov slovenske letalske družbe Inex Adria. Spomenik so postavili ob skupnem grobu na žalah.

LJUBLJANA

„Človek in okolje“ se je imenovala razstava, ki so jo odprli v šolskem poslopju tovarne Litostroj. Razstava je bila sad šestmesečnega dela delavcev Litostroja, šišenskih šol in vrtcev. V tem času so zbirali najboljše likovne, fotografske in otroške prispevke na temo snažnost in ohranitev okolja. Razstava je pritegnila veliko ljudi.

MALA POLANA

Krajevna dela, za katera so se odločili na sestankih v začetku leta, so bila le delno izpeljana. Uredili so številne poljske poti in napeljali vodovod. Sedaj pa so se lotili še gradnje dveh protipožarnih vodnjakov in popravila lesenega mostu čez potok Črnc.

MARIBOR

Društvo slepih in slabovidnih iz Maribora je pripravilo 11. republiško prvenstvo v igri z zvonečo žogo. V odločilnem srečanju je zmagala ekipa Kranja, ki je s 3:0 premagala ekipo iz Murske Sobote. Tudi med posamezniki so tokrat izstopali Kranjčani. Zmagovalna ekipa pa na žalost ni dobila prehodnega pokala, ker ga republiška zveza ni pripravila.

MARIBOR

Na veliki modni reviji obrti je svoje izdelke predstavilo 57 obrtnih pod-

jetij v občini. Sodelovali so krojači, šivilje, frizerji, kozmetičarke, optiki, zlatarji, lastniki boutique, krznarji, čevljarji, usnarji in torbarji. Predstavniki obrtnih združenj so v pogovoru z novinarji izrazili željo, da bi tako revijo pripravili tudi na republiški ravni.

MEDVODE

Tovarna celuloze in papirja je doblila nov obrat za proizvodnjo celuloze. Naložba je stala okoli 180 milijonov dinarjev, ki pa se bo kmalu izplačala, saj bodo odslej namesto 18 tisoč ton izdelali 23,5 ton celuloze. Obenem so postavili tudi nove čistilne naprave in kolektor, tako da reka Sora ne bo več tako umazana zaradi odpadkov iz te tovarne.

MURSKA SOBOTA

Na državni praznik je šolsko športno društvo pripravilo 30. turnir v košarki. Srečanja so se udeležile le bližnje ekipe. Najuspešnejše je bilo moštvo gimnazije iz Ptuja. Tekmovanje sta vodila zvezni in republiški športni sodnik, pokrovitelj pa je bila zveza telesno-kulturnih društev v občini.

MURSKA SOBOTA

V tednu starejših ljudi so šolarji obiskali 113 bolnih ostarelih občanov in jim izročili cvetje in darila, ki so jih sami napravili v prostem času. Posebna darila pa je dobilo šest najstarejših občanov, katere so obiskali tudi občinski mošje.

NAKLO

Podjetje Živila-Centrala je odprlo novo skladišče blagovnih rezerv. Dvonedrsko skladišče ima 6000 kvadratnih metrov površine, stalo pa je 90 milijonov dinarjev. Do leta 1985 hoče podjetje uresničiti načrt, ko naj bi skladišče imelo dvomešno zalogo vseh najnujnejših živil za vse prebivalce kranjske občine.

NEGOVA

Da bi zagotovili pestrost izbire knjig na deželi, je občinska matična knjižnica iz Gornje Radgone uredila

jim spet nataknil pogonsko ročico. Malo naprej, pri mesarju, sveče prodajalno vsaj v neki meri osvetljujejo. Zato je že od zunaj videti, da je pri njem dobiti le običajna svinjska jetra in nekaj gnjati in malih klobas. Vse ostalo gre za izvoz. Jugoslavija bi vsekakor rada dolgove pravočasno plačala.

Domá smo prinesli iz kleti star plinski kuhalnik za taborjenje. Ob svitu sveče in s pomočjo žepne svetilke nam uspe pripraviti italijanske špagete (ki smo jih prinesli iz Aten) z grško paradižnikovo omako.

Da tudi elektrarna, tako kot vsak električni aparat, potrebuje oskrbe, se v tej deželi še nič prav ne vé. Marsikakšne turbine so v pogonu že leto in dan brez prestanka, in potem res ni čudež, če stroji, kot pred nedavnim pri Beogradu, obratovanje kratko in malo ustavijo. Nekaj podobnega opažamo pri mestnih avtobusih: povsod na Balkanu, posebno pa v Bukarešti in Beogradu, ostanejo med potjo pogosto kratko malo na cesti — ker počí guma, se zlomi pero ali odpove slabo namazan motor. Če se združijo zahodna tehnika, socialistično gospodarstvo in balkansko pojmovanje dela, ostane največkrat vozilo na cesti.

Pravzaprav ni šlo doslej tujcem na Balkanu povsem slabo. Npr. dodelitev 400 litrov bencina na mesec zares zadošča — s pogojem kajpak, da gorivo sploh je. Tu so jo Jugoslavlani slabše odnesli: 40 litrov na mesec ga dobijo. A občani na Balkanu so premeteni. Slehernik, ki si to lahko kakor koli privošči, si kupi še drug manjši avto ali svoj zavrženi avto spet toliko popravi, da prestane jugoslovanski strpni tehnični pregled. Tako ima v rokah dve dovoljenji in mu dodelijo dvojno količino bencina. Taksisti pa težko shajajo. V davčnih izjavah so prej navajali svoj zaslužek tako nizko, da so sedaj oblasti izračunale porabo okoli 300 litrov bencina mesečno na taksi. Ta količina pa pokriva bržkone le nekaj več kot polovico potrebe. Tako dela sedaj taksist kakšnih 20 dni na mesec, pri tem terja, če mogoče, pretirane cene, ostali čas pa počiva.

Če vse to združimo, lahko mirno trdimo, da je realni socializem večnarodno državo počasi spet dohitel. Jugoslovanski funkcionarji se sicer tej primerjavi krepko upirajo. A če je treba za eno pot v tujino prvikrat položiti 5000 din, drugič 7000 din za vsakega člana družine (200 do 280 mark) za eno leto brezobrestno, potem se to že zelo približuje prepovedi potovanja. In da je bil poleg tega zdamskim delavcem, ki so prej smeli na veliko uvažati, uvoz čez noč prepovedan in da so morali s seboj pripeljano blago delno odložiti na avstrijskih tleh kar na prostem, je sprožilo močno nejevoljo ne le v Jugoslaviji.

Točno ob 22. uri je elektrika spet tu, peč na olje spet gori (ali bo naslednja dobava nafte točno prispela, je dvomljivo), beograjska televizija, ki svoj drugi kanal zaradi pomanjkanja elektrike pogosto ugasne, pove v prvem programu še poročila. Slišimo, da je kongres sindikatov vse občane pozval k stabilizaciji gospodarstva, slišati je pa tudi, da 1983 postane lahko vse še slabše.

P. S.: Naš kolega iz Delhija, ki je preživel šest let v Jugoslaviji, ko so bili tudi tu še boljši časi, je ponudil, da nam pošlje paket s srednjeazijskimi jedili. Zahvalili smo se mu za ponudbo, opozorili smo ga pa na strogo jugoslovansko carino, pa tudi na to, da je celó v Beogradu še možno pripraviti jedi kot „kokoš z rižem“, „riž s kokošjo“ ali tudi „kokošji riž“ in „rižjo kokoš“.

SÜDDEUTSCHE ZEITUNG, München, 27./28. nov. 82/134.

KATOLIŠKI GLAS:

TEŽKI TRENUTKI CELJSKE MOHORJEVE DRUŽBE

Po vojni, maja 1945, ko je zmagala revolucija, je nova oblast pometla z vsem, kar je bilo starega. Vse je kazalo, da bo ukinila tudi Mohorjevo družbo. Slišal sem, da sta v tistem času rešila Mohorjevo družbo pisatelj Finžgar in Prežihov Voranc. Ta dva sta se zavzela pri ljubljanski vladi, da Mohorjevo družbe ni ukinila.

Stane Kovač je v orisu 130 let Mohorjeve družbe o Prežihovem Vorancu dejal: „Lahko rečemo, da je prav on dosegel, naj Mohorjeva družba dela naprej.“

Ob osvoboditvi le nismo znali dovolj presoditi njenega velikega narodno-kulturnega dela in ji pustiti tiskarne in upravne stavbe."

Vendar se je Mohorjeva kot izdajateljica knjig znašla v čisto novem položaju. Partijska oblast je hotela imeti pod svojo kontrolo vse, kar se je tiskalo. Zato so tudi Mohorjevo preuredili tako, da so ustanovili zadrugo *Mohorjeva tiskarna*, ki je tiskala knjige, ostala je le Mohorjeva kot bratovščina za izdajanje knjig.

Tiskarna je postala državno gospodarsko podjetje, ki je pri njem Mohorjeva tiskala svoje knjige. Kmalu se je pa začelo dogajati, da je tiskarna bojkotirala tiskanje Mohorjevih knjig. Bili smo v petdesetih letih, ko je v Jugoslaviji vladal stalinizem, ki je bil v Sloveniji najhujši. V tem času (1955) se je Mohorjeva iz bratovščine spremenila v založniško podjetje z nazivom *Mohorjeva družba v Celju*. Svoje knjige je morala pogosto tiskati v drugih tiskarnah, ker ji celjska, njena nekdanja last, ni hotela tega napraviti.

Ljudje so takoj po vojni radi segali po mohorjevkah. Tako so leta 1954 imeli 60.000 udov. Višek so dosegli naslednje leto, ko so imeli kar 70.000 naročnikov. Pozneje je število udov nihalo iz leta v leto, vendar je skoro stalno upadalo do letos, ko se je priglasi le še 38.000 članov.

Vemo, da ljudje vedno manj berejo in da je kriza branja zadela vse dežele. Vendar ima kriza naročnikov pri Celjski Mohorjevi družbi tudi svojske vzroke. Ti so predvsem nezaupanje do Mohorjeve družbe in nezadovoljstvo z njenimi knjigami. Nezaupanje izhaja iz dejstva, da je Mohorjeva vedno bolj "režimska" ustanova, nezadovoljstvo pa iz dejstva, da so njene publikacije iz leta v leto manj primerne za mohorjeve bravce.

Človek ima vtis, da je Mohorjeva družba v Sloveniji zašla v najglobljo krizo v svoji 130-letni zgodovini. Če so v preteklosti ogrožali njen obstoj zunanji dejavniki in finančne krize, je sedaj kriza zašla v njeno notranje tkivo, zajedla se je kakor rak v njeno samo bistvo, namreč v njeno poslanstvo, kakor so ga začrtali njeni prvi ustanovitelji, ki so v razglasu zapisali: "Naj se ustanovi Društvo za izdajanje dobrih slovenskih knjig, katerega namen naj bo preprosto ljudstvo izobraževati, domače slovostvo podžigati, pisatelje podpirati ter jih k novim činom podžigati" (Slovenska Bčela). Leta 1923 pa so zapisali: "Kakor je Družba skrbno gojila z versko in nabožno knjigo krščansko zavest, takisto je skušala odkriti na preprost način ljudstvu potrebno vedo in znanost."

In sedanja Mohorjeva družba v Sloveniji? Vse kaže, da postaja nezvesta temu svojemu prvenstvenemu poklicu. Vsebina njenih publikacij vedno manj odgovarja njenemu prvotnemu namenu. To je posebno vidno od leta 1970 dalje, ko je bil po večletnih prizadevanjih in pripravah v prostorih Teološke fakultete v Ljubljani občni zbor Mohorjeve družbe, ki je od založniškega podjetja prešla spet v obliko društva.

Na tem občnem zboru je bil izvoljen nov odbor, predsednik ožjega odbora pa je postal škof Grmič. Mohorjeva družba si je s tem desetletjem postavila za cilj, da mora pomagati graditi socializem. To odseva iz njenih publikacij zadnjega desetletja in posebno iz njenih koledarjev.

To preusmeritev so začutili poverjeniki-duhovniki in zlasti še verni bravci. Vedno bolj se je krčilo število udov, da je padlo na letošnjih 38.000. Verni naročniki so namreč mnenja, da je socializma vsepovsod dovolj in preveč, zato ni potrebno, da bi še Mohorjeva nosila vodo v mlin.

Uredniški odbor se je tega zavedal, zato je 24. novembra (1982) sklical nov občni zbor. Na njem naj bi preverili stanje Mohorjeve družbe. Občni zbor je bil sklican v Cankarjevem domu. Zakaj prav v tej hiši? Zakaj je oblast ponudila Mohorjevi družbi to svoje kulturno svetišče? Verjetno zato, ker je hotela dati priznanje, da hodi po pravih poteh v socializem.

Pri volitvah novega odbora je prišlo do neprilike, ki je organizatorji niso predvideli: poleg uradne odborne liste se je namreč pojavila neuradna opozicijska lista. Ta je pri tajnih volitvah dobila en glas več kot uradna. Ob tem presenečenju so se organizatorji znašli tako, da so volitve razglasili za neveljavne, češ da niso vsi volili. Pri ponovnih volitvah je uradna lista dobila en glas več kot opozicijska.

Pri tem velja omeniti še to, da je ljubljanska televizija posvetila občnemu

v tem kraju manjšo, a lepo urejeno izposojevalnico knjig. Trenutno je na razpolago 110 knjig za odrasle in otroke. Občasno bodo knjige izmenjali z novimi.

NOVO MESTO

Kljub umazaniji v naših rekah je rib še vedno dovolj. Celo velikih, predvsem sulcev. Tako je avstrijski ribič Machazcek z Dunaja ujel v Krki pri Gornjih kotih 132 cm dolgega in 20 kilogramov težkega sulca. Za to trofejo je moral plačati 12 tisočakov. Leta 1982 so domači in tuji ribiči ujeli v Krki 14 sulcev.

PORTOROŽ

Domače italijansko kulturno društvo je priredilo srečanje zborov z obmejnih področij. Nastopili so: slovenski zbor Igor Gruden, zbor Cai iz Čedad, zbor italijanske narodnostne skupine iz Umaga in zbor Karol Pahor iz Pirana. Prireditve se je udeležilo veliko ljudi.

PREDDVOR

Turistična zveza Slovenije je podelila turističnemu društvu Preddvor zlato plaketo za njegovo polstoletno delovanje. Ob tej priliki so odprli turistično poslovalnico, ki so jo zgradili domačini s prostovoljnim delom ob denarni pomoči gorenjske turistične zveze, škofjeloške Jelovice in kranjskega gozdnega gospodarstva. V ta kraj pride največ domačih turistov, nekaj pa tudi iz tujine.

PTUJ

Domačin Stojan Kerbler, najuspešnejši jugoslovanski fotograf, je v razstavnem paviljonu Dušana Kvedra razstavil svoja umetniška fotografska dela. Razstavi je dal ime Koline. To je že njegov četrti ciklus, s katerim se je predstavil domačinom.

RADLJE OB DRAVI

Tovarna modne in športne konfekcije Okus, ki zaposluje 230 ljudi, je v letu 1982 ustvarila 150 milijonov celotnega prihodka. Uveljavili so se že tudi na tujem tržišču, kamor so leta 1982 izvozili za 10 milijonov

deviznih dinarjev. Leta 1983 pa načrtujejo izvoz več kot polovice svoje letne proizvodnje. Omembe vredno je dejstvo, da se je to podjetje razvilo iz majhne obrtne delavnice, ki je štela le nekaj zaposlenih.

SEŽANA

Dela pri gradnji prvega dela brestoviškega vodovoda so bila zaključena sredi decembra, ko so poskusno vključili črpalke na izviru v Brestovici, črpališču v Selah na Krasu in drugod. Spomladi pa bodo preizkusili ves, okrog 12 kilometrov dolg vodovod, ki bo nekatere predele na Krasu rešil poletnih suhih pip. Graditelj vodovoda je v dela vložil 395 milijonov dinarjev.

ŠENTJERNEJ

Šentjernejski kvintet je v veliko veselje ljubiteljev ljudske pesmi priredil v počastitev 20-letnice svojega delovanja slavnostni koncert v dvorani osnovne šole. Čeprav še tako mlad, je ta prikljubljeni oktet imel že 560 javnih nastopov, 17 radijskih snemanj in kar 14 nastopov pred televizijskimi kamerami. Njegova največja zasluga pa je organizacija vsakoletnega srečanja slovenskih oktetov v tem kraju.

TRBOVLJE

Planinsko društvo, eno najstarejših telesnokulturnih društev v občini, je 8. decembra praznovalo 70-letni jubilej. V likovni galeriji so za to priložnost odprli razstavo „Slovenske gore in krajina“. V Delavskem domu pa je bila osrednja proslava, kjer so govorniki orisali pot društva, zaslužni člani pa so dobili priznanja. Društvo je priredilo tudi skupinski izlet pod geslom „Sto družin na Mrzlico“.

VELENJE

519 delavcev podjetja Premogovnik je letošnji proizvodni načrt preseglo za desetino. Za to so mnogi rudarji žrtvovali marsikatero prosto soboto in nedeljo. 610 tisoč ton premoga, ki so ga nakopali, je bilo namenjena izključno termoelektrarnam.

zboru toliko pozornosti, kot jo običajno posveča uradnim partijskim manifestacijam.

KATOLIŠKI GLAS, Gorica-Trst, 9. dec. 82/1.

FRANKFURTER ALLGEMEINE ZEITUNG:

REPUBLIKA SLOVENIJA SE POTEGUJE ZA ODPRTE MEJE

Omejevalni gospodarski ukrepi, za katere so se pred kratim v Jugoslaviji odločili, so sedaj postali politični ukrepi — tako je stalo te dni v ljubljanskem Delu. Politična kriza Jugoslavije bi torej bila politična kriza, tako kriza sistema kot kriza odgovornih ljudi. Nikjer ne občutijo tega razvoja dogodkov močnejše kot v Sloveniji. In nikjer ne govorijo o tem te dni tako odkrito. Jugoslovanske meje proti Italiji in Avstriji so v vsej svoji dolžini slovenske meje. Zato je Slovenija zaradi zapore potovanj in zaradi ostrih carinskih omejitev najbolj prizadeta — gospodarsko, politično in psihološko.

Ljudje se sprašujejo, kako so mogli slovenski poslanci v beograjskem parlamentu k celotnemu paketu ukrepov privoliti, čeprav ima v Jugoslaviji dejansko vsaka republika pravico do ugovora. Na to višji funkcionarji v sami Ljubljani odgovarjajo, da si o daljnosežnosti teh ukrepov niso bili na jasnem; vrh tega so morali biti vzajemni, saj je velik del jugoslovanskih ministrov, odgovornih za gospodarstvo, Slovencev. Baje je šlo tudi za močan pritisk. Ni pa bilo moč predvideti, kakšno obliko bodo posamezni ukrepi dobili in kako jih bodo izvajali. Danes si je treba priznati, da so šli Slovenci v „balkansko past.“

V tem težkem položaju se je, tako je slišati v Ljubljani, posebno jasno pokazala ena osnovnih slabosti jugoslovanske politike: njena slaba zvezna uprava, ki je sestavljena po načelu „politično-moralne neoporečnosti“, to je po partijski knjižici, ne pa po osebnih sposobnostih. Po načelu rotacije v zgornjih oblastvenih vrstah se je izoblikoval trajni beograjski temelj uradniškega aparata, ki se čuti svojega položaja gotov in se temu primerno obnaša. Ne le, da je ta uradniški aparat — tega mnenja je marsikdo v Sloveniji — odpovedal pri pripravi in izvedbi gospodarskih ukrepov; očitno je sploh nesposoben, malo bolj zavozlane ukrepe uskladi in pravilno uporabljati.

Poleg tega je ta upravni aparat pokazal zadnje tedne tudi svojo slabo osnovno moralno-politično usmeritev: obsedenost od oblasti, nečlovečnost, sovraštvo do „nenaših“, tudi polno prikrita mržnje proti republikam in soobčanom, ki se zdi, da imajo gospodarske prednosti ali da imajo zveze z Zahodom.

Samó tako je mogoče razumeti — tega mnenja so v Ljubljani — skrajno malenkostne carinske ukrepe z ostjo proti zdonskim delavcem, proti maloobmejnemu prometu in proti sporazumom z zahodnimi državami; pa tudi težnjo, ki tiči na dnu teh ukrepov, da bi omejili zasebno osebno zvezo jugoslovanskih občanov s tujino ter zavrli zasebni nakup in kmetijstvu in uslužnostnih storitvah.

Danes je položaj na jugoslovanskih mejah tak, da zasebniki, razen nekaj malega izjem, dejansko ne morejo nesti čez nobenih predmetov in nobenega blaga, tudi ko bi plačali carino. Tudi pot, kateri se nekdo ogne za potovanje v tujino plačanju pologa 5000 din, vodi izključno prek „družbenega sektorja“. Jugoslovani, ki so hoteli čez mejo k zasebnemu pogrebu bližnjih sorodnikov, so morali polog plačati; tistemu, ki hoče potovati z organiziranim podjetniškim komitejem, tega ni treba.

Uvoz manjših strojev za zasebna podjetja ni več možen; zasebni kmetje in obrtniki so tudi sicer — npr. pri dodeljevanju bencina — zapostavljeni.

Ta kolektivizem, ki ga je beograjska vlada v nove ukrepe najbrž zavestno vnesla in prek katerega je spet uvedeno stanje povojnege časa ter se hoče postaviti po robu poosebljanju življenja v Jugoslaviji, dela ljudi v Sloveniji ne le zagrenjene: bojijo se, da se utegne iz tega roditi splošni povratek k administraciji in centralizmu. V Ljubljani vlada vtis, da se vsaj del beograjskega vodstvenega aparata izrecno napreza za ta politični učinek tako imenovanih gospodarskih ukrepov.

(dalje na strani 33)

ivan tavčar:

visoška kronika

Izidor pripelje z Nemškega Agato. Ta vzljubi njegovega brata Jurija. K njim pride brat nekdanje Izidorjeve neveste Marks Wulffing. Agata mu ni naklonjena, a ga na plešu za njegovo izjavo, da je njegova, udari. Ta sklene maščevanje. Biriči jo odvedejo zaradi „čarovništva“.

Nad mojo hišo je ležala Gospodova roka. Težka kakor železo in trda kakor skala, ki tiči v trebuhu gore, odkar je bila ustvarjena. Molili smo, udeleževali smo se božje službe — ali Gospod se ni omeščal, ker ni mogel pozabiti Jošta Schwarzkoblerja krvave smrti. In tako se je srdil, da je trl otroke obeh in otrok otroke, ker sta bila oba velika grešnika, tako Polikarp Khallan kakor Jošt Schwarzkobler.

Ne vem, koliko tednov pozneje je bilo, ko se je sosed Debelak na poti iz Loke ustavil pred mojo vežo. Videl sem, da bi rad govoril z mano. Tedaj smo sosedje živeli med sabo v ljubezni: kar je bolelo enega, je občutil tudi drugi in če je ta jokal, se prvi ni smejal, kakor je to pri Nemcih menda v navadi. Od takrat, ko so nam Agato odpeljali, se pri meni ni veliko delalo. Le toliko smo gledali, da živina ni stradala in da ni žeje trpela; v drugem pa samo roke križem držali in si skrivoma brisali oči. Tudi gospodar ni bil drugim v zgled, postopal je, kakor je postopala družina.

Tisto popoldne, ko se je sosed vračal iz mesta, sem torej sedel brez dela na klopci pred hišo. Glodalo mi je po možganih: kaj je mogla, pri ljubem Jezusu in Kristusu, zagrešiti, kaj je vendar počela Agata, da jo je smela pravica potegniti k sebi? V cerkvi in povsod pa so nas poučevali, da pravica ne dela nikomur krivice. V moji glavi se je vse vrtelo, vse se je sukalo v ti glavi, da bi me bilo, da me ni v svojo brambo sprejel patron sv. Izi-

dor, zapustilo še tisto malo pameti, ki jo je delil gospod Bog visoškim sinovom!

Pred mano je torej obstal Jakob Debelak. Opazil sem, da išče besede, ki jih je hotel spregovoriti. Njegovo lice ni kazalo krvi in ustnice so se mu tresle, ko jih je skušal odpreti.

Nekaj trenutkov sva se gledala in takoj sem opazil, da ima sosed v očeh vse polno solz.

„Utrgala se bo skala,“ sem si dejal, „in kakor se je zvalila na očetov grob, se bo zvalila sedaj name.“

Sosed si je opomogel in izpregovoril s prisiljeno lahkonostjo: „Novi škof je včeraj prišel. Loka je bila pokonci. Dve imeni ima, Janeza Frančiška ga imenujejo.“

Vedel sem, da to ni tisto, kar mi je hotel povedati. Tiščal sem pogled v njegov nemirni obraz in ničesar mu nisem odgovoril.

„Pri Vodnih vratih je prijahal,“ je govoril Debelak, „in starešinstvo ga je pozdravilo. Janeza Frančiška ga imenujejo, da ti povem.“

„O našem dekletu si kaj slišal?“ sem zajecjal boječe.

Nisem bil slep in opazil sem, da je ravno zaradi dekleta prišel k meni. Pogledal je proti nebu in beseda je težko prihajala iz njega.

„Čakaj no, da ti povem! Na trgu sva se srečala z mestnim pisarjem, saj ga poznaš, gospoda Boltežarja. In ta mi je naročil, da naj ti povem . . . Čakaj no, da ti povem . . .“

Na čelu se mu je nabirala rosa. „Kaj mi je že naročil?

DOSLEJŠNJA VSEBINA:

Izidor Khallan, pisec povesti, se je rodil 1664 na Visokem. Njegov oče Polikarp, trden kmet, je bil čudaški in surov.

Živel je z ženo Barbaro in sinovoma Izidorjem in Jurijem.

Oče je poslal Izidorja v Škofjo Loko, da se je izučil za kovača. Medtem je umrla mati Barbara.

Polikarp hudo zboli in razodene Izidorju, da je v sporu zaradi zaplenjene švedske blagajne ustrelil Jošta Schwarzkoblerja, s katerim sta se bila skupaj vojskovala. Z denarjem si je kupil visoški kmetiji. Izidorju naroči, naj poišče Joštovo vnukinjo Agato in jo pripelje na Visoko za gospodinjo. Če ga bo hotela za moža, naj se z njo oženi, sicer naj ji pa izplača polovico od obeh kmetij.

Oče umre, Izidor se pa odpravi na Nemško po Agato.

Čakaj no, da ti povem . . . Novi škof je prišel, in gospod Boltežar, ki je tvoj prijatelj, bi ti svetoval, da stopiš k škofu, da bo prav in da ne bo škodovalo . . ."

„Zavoljo — dekleta?“ sem zaječal.

„Fuehrnpfeill pravi, da zavoljo dekleta. Čakaj no, ravnó zavoljo dekleta, in da ne bo škodovalo . . .“

„Ali se briga škof za take malenkosti?“ sem vprašal plaho.

„Fuehrnpfeill pravi, da se briga.“

Zaihtel sem: „Za božjo voljo, kaj pa imajo proti dekletu?“

Odgovora ni hotelo biti. Debelak je na vse strani obračal obraz, tudi je nekaj brskal s prsti po sivih laseh. Končno je zamolklo odgovoril: „Dolže jo, da je delala točo, da je tvoje prašičke jahala nad tvojo hišo in da se je s hudičem rada imela.“

Planil sem kvišku. Kri je zakipela v meni in svet je razpadal okrog mene.

„Jezus Kristus! . . . Ali ste nori? . . . Naša Agata, moja Agata . . .“

Jakob je miril: „Čakaj no, da ti povem . . . Jaz nič ne vem. Fuehrnpfeill pravi, da Marks nekaj pričuje in da hoče priseči . . .“

„Marks Wulffing?“ sem zakričal.

V meni je nekaj počilo in kakor iz dalje sem čul sosedov glas: „Fuehrnpfeill pravi, da se mudi, da je že prišel frajman iz Ljubljane, da na Gavžniku že grmado postavljajo . . .“

Obdal me je temen oblak. Po zemlji sem padel in občutek sem nosil v sebi, da letim v globok prepad.

Ko sem se prebudil, sem ležal v gorenji hiši in z vodo so mi močili glavo. Dva dni in še več sem ležal v postelji in svetla okrog sebe nisem poznal. Proti stropu sem bil obrnjen in pred mojo ubogo dušo je stala — Agata, z milim obrazom pod rumenim vencem rumenih kit, in dvoje oči je imela, iz katerih je sijala deviška nedolžnost. Po tej ženski je hrepenelo srce visokega gospodarja. Odkar je ni bilo, sem jo pogrešal vsak dan; pri vsakem koraku, ki sem ga napravil, je zdihovalo v meni nekaj po nji, na katero me je neločljivo vezala prelita kri Jošta Schwarzkoblerja. Vsak trenutek sem mislil le nanjo, ki mi je bila namenjena.

In sedaj? Kaj je že pravil Fuehrnpfeill: da so jo zaprli, ker se je s hudičem rada imela, in da je uganjala pregrehe, kakor jih uganjajo hudobne čarovnice? . . . Cele noči sem se premetaval po plevnici in cele noči sem premolil k Materi božji na Gori, da bi mi podelila milost, izvedeti, so li čarovnice na svetu ali jih ni. Dragi moj Odrašenik Jezus, pomagaj mi! Ali vse kriči po meni, da so, da so, ker bi jih drugače stoletja sém ne bili sežigali na grmadah. In vendar tudi vem, da so jih sežigali šele potem, ko so same skesano vse priznale. Čarovnice so — to lahk zapišem, a da Agata ni, to tudi zapišem; ker bi je sicer ne bil Jezus in Zveličar določil Polikarpovemu sinu, da se s tem dá zadoščenje preliti krvi umorjenega človeka. Sveta Trojica — ko bi pa vendarle bila?! Okrog naše zemlje se godi toliko pregreh, da ve zanje samo Stvarnik. In visoki gospodar naj stopi v zakon z njo, ki se je morda vozila na cerkniško Slivnico ali pa še celo

na hrvaški Klek? Sveti Izidor, pridi mi na pomoč, da mi ne usahne pamet, da se mi ne usuši razum in da me ne zapusti vsako spoznanje!

Bil sem kakor odlomljena veja, ki je pri povodnji zašla v Soro: voda jo vleče s sabo in ustaviti se ne more. Taká veja je bila moja duša: božja jeza jo je drvila s sabo, da se nikjer ni mogla ustaviti . . .

Četrtega avgusta, na dan sv. Dominika Guzmana, sem že toliko okrevaj, da sem na vse jutro, ko še ni bilo na poti ne človeka ne konja, odrinil proti Loki. Tedaj se tudi pri kočah še niso prikazovali obrazi, tako da sem se lahko skril pred vsakim bitjem, ker je prišla nad hišo sramota, da sem moral gledati v zemljo in nikamor drugam. Ravnal sem se po besedah: „Če je komu volja, da hodi za mano, ta naj zataji samega sebe in svoj križ naj vzame nase in meni naj sledi! — Matth. 16, 24.“ In težak križ sem nosil na ramah, ko sem hodil proti mestu.

Loka je bila še vedno v prazniku, ker so Škofjeločani uživali preveliko srečo, da so imeli v svoji sredi lice svojega modrega in predobrega novega gospodarja. Sam nisem bil deležen te sreče in prav ustrašil sem se velike zastave, ki se je vila z grajskega stolpa. Dušila me je misel, da bom ravnokar hodil najbridkejšo pot na ta grad pred njega, ki je bil mogočen, pa gotovo tudi trdosrčen gospod. Kakor sem že zapisal: praznično so bili oblečeni meščani, praznično posli. Sicer jih ni preveliko prihajalo

na trg, ker je naša narava taka, da se visokim gospodom, in najsi jih ljubimo, radi izognemo.

Pred Wohlgemuetovo gostilno je stal Mihól Schwaiffstrighk in je temno gledal.

„Si tudi prišel gledat novega škofa?“ me je čemerno vprašal. O Agati ni spregovoril ničesar, za kar sem mu vedel hvalo, ker človek o svoji sramoti ne govori rad z biričem. Dostavil je: „Da bi le kmalu odletel, od koder je priletel!“

Vprašal sem: „Ali se ti krivica godi?“

„Kaj naj ti pripovedujem!“ se je zatogotil Schwaiffstrighk. „Na gradu je vse prevrnjeno, vse premetano in gospod Joannes Franciscus zapoveduje kakor kak švedski general. Kakšne besede ima — da se že treseš, preden jih je spregovoril. Pravijo, da je bil oficir, prej ko je prestopil v Cerkev. Mogoče, da je bil, mogoče, da ni bil — véde se, kakor da je bil. Ko bi ti videl, kak je danes naš ‚Flekete‘! Kar v nič ti zleze, prej ko ga opaziš v pesku pred sabo. Ali misliš, da imam jaz kaj govoriti? Še toliko ne kot podgana v ječah. Nekega voleta je privlekel s sabo, in vole je tukaj, vole je tam, mi pa, ki opravljamo pošteno službo, moramo tiščati jezik za zobmi.“

Še nekaj je grčal, potem pa je dejal: „Za pijačo tako vem, da ne daš.“

Odrinil je in videlo se mu je, da je rad zapustil svojo družbo, ker je prejkone sodil, da bom pričel povpraševati po Agati, ki ji je bil ječar. Iz njegovih besed pa sem sklepal, da bo moja pot na grad še bolj trnova, kot sem mislil. Kaj naj zapišem? Bog se me usmili!

Pred mestno pisarno sem čakal, da bi prišel mestni pisar Boltežar Fuehrnpfeill. Ko je prišel, se je odpravil na grad in mi potem pri Wohlgemuetu naznanil, da je s pomočjo mladega prošta pregovoril milostljivega gospoda škofa, da bom smel ob dveh k njemu v sobo, da ga morda pregovorim, da ne bo dal sežgati Agate, ki je obdolžena tako grozne hudobije. Ta strašna beseda me ni mogla več potlačiti, ker sem bil že takrat potlačen do zemlje.

Poslovil se je: „Pa glej, da ti glava z rame ne uide, potem ne boš nič opravil. In preveč se ne boj; visoki gospod je sicer grenkih besed, a ne misli tako hudo. Vsaj proš mi je pravil tako. Pogum naj ti torej ne zleze pod pete in naj gospod Joannes Franciscus še toliko po francosko kriči!“

Ko je odhajal, je še dodal: „Pridi točno, ker si drugače takoj v zameri. Pozneje pa pridi povedat, kaj si opravil.“

To je govoril z namenom, ki mi ni bil prikrit: za svojo službo je pač zahteval plačilo, ki mu je tudi šlo in za

kar sem že imel v žepu par zlatov, ki mu jih pa na trgu nisem mogel izročiti.

Točno ob dveh sem stopil na grajsko dvorišče. V velikem poslopju ni bilo čuti življenja. Samo po hodniku pred škofovim stanovanjem je korakal gor in dol gospod prošt od Sv. Jakoba in bral iz knjige. Bil je mladi gospod Urh Falenič, nečak nekdanjega poljanskega župnika. Tik svoje proštije je opravljal službo grajskega kaplana, kadar je prišla njegova milost na svojo graščino . . . Opazil me je in takoj prihitel k meni.

„Prav je, da si točen,“ me je pohvalil, „ker naš gospod nerad čaka! . . . Tukaj počakaj!“

Pustil me je na hodniku. Srce mi je tolklo kakor še nikoli v življenju, ker še nikdar nisem govoril z resničnim škofom, kakor je bil milostljivi gospod Joannes Franciscus, ki menda ni bil dosti manj od nemškega cesarja. In kakor oster nož mi je presunilo srce, ko sem pogledal na široki, črni grajski stolp, ki se je ravno pred mano vzdigoval proti nebu. Pred mojimi pogledi so se odpirale globoke, temne ječe, v katerih jetniki niso mogli ne stati ne ležati, in kar zdelo se mi je, da čujem rožljanje težkih verig. Zopet zapišem: Jezus, usmili se me!

Gospod Urh je kmalu prišel in me peljal v nekako predsobo. Govoril je: „Naš gospod je čuden. Po vsi sili se je naselil v sobi, kjer sta hlapca umorila svojega ško-

fa Konrada. Hoče se vojskovati s strahovi in vsako noč spi na postelji umorjenega mučenika. Pa se preveč ne boj, Izidor, je vendar dober gospod!“

Tu se je obrnil do nekega človeka z veliko kodeljo na glavi in mu ukazal: „Valet de chambre (= sobni sluga), naznanite naju njegovi presvetli milosti!“

Ta človek je bil prejkone tisti „vole“, o katerem mi je pravil Schwaiffstrigkh. S tihim korakom je pristopil k vratom, jih odprl in nekaj spregovoril, nakar mi je nagnil z roko, da naj vstopim.

Gospod Urh je ostal v predsobi, jaz pa sem vstopil v škofovo čimnato, ki se od tedaj, kar sem jo bil videl, ni spremenila. Križ na steni je bil še tu in tudi neznatna postelja. Pri oknu je bila miza in nekaj stolov okrog nje. Na enem je sedel naš novi gospod škof.

Joannes Franciscus, kako krivo bi te človek sodil, če bi te sodil po tvojih trpkih besedah!

Zapisati moram, da sem si mogočnega gospodarja velike škofije predstavljal drugače, kakor ga je ugledalo moje oko tisto popoldne. Na širokem stolu je sedela neznatna oseba, tanka kakor bilka sredi senožeti, v obnošeni obleki, ki je kazala obilo lis, tako da bi lahko pričal, da so poljanski župniki hodili v boljšem talarju, ko ga je nosil Joannes Franciscus tisti dan. Kar je kazalo na naslednika apostolov, so bile rdeče niti, s katerimi je

bil obšit talar, in pa gumbi, ki so bili tudi rdeči. Okrog vrata ni nosil zlate verige, kakor jo nosijo navadno gospodje škofje, samo izmed gumbov na prsih mu je gledal velik zlat križ, ki pa ni bil še posebno posut z dragimi kamni. Okrog vrata sta mu tičali dve majhni beli zaplati, ki sta pričali o njegovi duhovniški veljavi.

Taka je bila podobica našega novega škofa. Njegov drobní obraz pa, ki bi ga lahko z dlanjo pokril, je govoril vendar o celem škofu. Vsaka črtica na tem obrazu je govorila, da Joannes Franciscus ni mož, s katerim bi se smelo šaliti. Ta obrazek, ki ga je obdajala majhna siva lasulja, je nosil železne črte in, dasi so oči prijazno gledale v svet, sem se kmalu prepiral, da tanka usta pod nosom, ki je bil nekoliko bakren, vedó zapovedovati, kakor lahko zapoveduje višji cerkveni pastir svojim podložnikom. Visoki gospod ni prikrival, da ljubi pijačo, ki se rodi po zelenih vinogradih, z zmernostjo sicer in s tistim ugodjem, s katerim uživajo priletni, modri gospodje, najsi so cerkvenega, najsi so svetnega stanu, ta sad blagoslovljene zemlje. Gospod Joannes Franciscus je namreč v tistem hipu povzdignil srebrno čašo ter pil iz nje počasi in zavedajoč se vrednosti izpite kaplje. Bil je prejkone najboljši črnikalet, ki so ga imeli vselej in pri vsaki priliki v grajskih kletih. Nato je posegel z roko v pozlačeno skledico, ki je bila nasuta z drobnimi in belkastimi smokvicami.

Te smokve je milostljivi Joannes Franciscus vzlic moji navzočnosti kaj marljivo nosil v usta. Samo od strani je pogledaval proti meni, potem pa je takoj zopet posegel v skledico. Moral sem torej misliti, da mu ni všeč, da še ne klečim, kakor je zapovedano, če prideš pred škofa. Takoj sem pokleknil in se ponižno trkal po prsih.

V tistem hipu se je obrnil škof proti meni in zakričal: „Pierre, valet de chambre!“ („Peter, sobni sluga!“)

Pri vratih se je prikazal starec, tihostop, z veliko kodeljo na glavi, in se globoko priklonil pred svojim gospodom.

„Perre,“ je spregovoril trdo, „povej temu človeku, da se pred človekom ne kleči! . . . Ali meniš, da sem ‚Flekte‘, kateremu je Bog ustvaril glavo, možgane pa mu je pozabil ustvariti?“ Pričel se je smejati tako, da se mu je na obrazku smejala vsaka črtica, očesci pa sta se mu svetili kot iskrici. In še enkrat je ponovil: „Kaj meniš, da sem ‚Flekte‘?“

Ko je sluga izginil, je pokazal Joannes Franciscus na stol pri mizi: „Sédl!“

Tako me je presunila ta čast, da nisem vedel, kdaj in kako sem prišel na stol.

Nato je pograbil celo prgišče belih smokvic in jih stresel predme na mizo: „Je!“ In zopet je bila soba polna njegovega glasnega in zdravega smeha.

Nerad sem jedel vpricho takega gospoda, pa sem moral, a grizljaj mi ni hotel iz ust.

Joannes Franciscus je medtem premetaval neke spise, potem pa vprašal: „Izidor Schwarzkobler?“

Odgovoril sem: „Khallan. Če hočete, zapišete tudi lahko Khallain, vaša milost!“

„Torej ni sestra? Morda nevesta?“

Tega nisem mogel reči, ker gospodar dveh kmetij na

visokem ni mogel pripoznati, da je ženska, ki je zaradi čarodejstva tičala v ječi, njegova nevesta. Pojasnil pa sem milemu gospodu, kako je prišla Jošta Schwarzkoblerja vnukinja v mojo hišo, vendar nisem omenil umora, za katerega je moj oče že dajal odgovor pred nebeško sodbo.

Nekam skrčil se je drobní obraz gospoda Janeza Frančiška in prav skupaj so mu zlezle obrvi, ko je še vprašal: „Ni te torej privedla k meni ljubezen do nesrečne ženske, marveč ljubezen do tvojih dveh kmetij, ki bi prišli v sramoto, če obsodimo Agato Emo Schwarzkoblerjevo?“

Nehote sem zaječal: „Hudo je živeti pod tako sramoto.“

Škof se je suhotno zasmel. „Ne vem, kaj bo. Ti pregrešni Agati Emi očitajo pregrozne reči. Tu berem, da je imela s hudičem pravo zakonsko zvezo, tako da se čudim, da se ni kaj rodilo iz tega peklenškega zakona — vsaj kaj prašičkov, da bi si jih ne izposojala pri tebi, kadar jo je mikalo jahati v kolobarju nad tvojim domom. In temu Marksu Wulffingu se je kar zajedla v meso in moj premodri Mändl je spisom priložil kremen, ki ga je ta Marks lastnoročno izvlekel iz svoje rane. Pri nebeških svetnikih, vse se ujema, vse je dokazano in božja previdnost me je o pravem času poslala tu sém.“

Na prerahlem obrazu se je vsaka guba spremenila v satansko potezo. Mala postavica je skočila s svojega stola in letala po sobi, da je talárček plesal okrog nje.

„Agata je izgubljena!“ je zatrepetalo v meni in sam pri sebi sem začel moliti sveti očenaš.

Takrat še nisem poznal francoske kletve, a pozneje, pri različnih aferah, sem se ji tudi privadil. Zatorej lahko zapišem, da je Joannes Franciscus tistihmal, ko je dirjal po sobi, klel, po francosko je klel, ker ga je tako silno razkačila dokazana pregreha zapuščene Agate.

„Mon Dieu!“ („Moj Bog!“) je kričal, „eksempel se mora postaviti, zgled hočem postaviti v teh krajih, da jih ne bo več toča potolkla in da ne bodo trosili po njih svojih nezakonskih prašičkov Lucifer in njegovi bratje. Parbleu! (Za Boga!)“

Togotil se je nad nekim patrom jezuitom, ki spi, in govoril je še druge reči, katerih ni umela moja kmečka pamet. Znova je dirjal po sobi gor in dol in razločno je bilo čuti, da je škripal z zobmi; njegovo obličje je bilo v plamenu in obe roki je skrčil v pest. Uboga Agata!

Ko se je nekoliko pomiril, me je vprašal ostro in trpko, prav kakor bi mi potisnil nabrušen nož v uho: „Kaj bo sedaj s tvojimi prašički?“ Tudi na to je mislil visoki gospod.

Odgovoril sem: „Šest jih je in dobro se redé.“

„Čemu naj bi se slabo redili, ko jim vendar coprnica daje oblude?“ (= z otrobi mešana piča za prasce) se je zadržal milostljivi gospod škof. Zadržal. Kaj drugega ne morem zapisati, ker se tudi visoki gospodje radi zadržajo, če so razkačeni. Oj, sveti Izidor, škof Joannes Franciscus je bil tedaj razkačen v polni meri. Pristavil je še: „Morda je sedela na enega, morda na vseh šestero! Diabole! (= Vrag!).“

Zajecljal sem: „Če Agato obsodite, jih družina ne bo hotela jesti; pobijem jih in zagrebem v gozd, kjer jih izkopljejo lisice, ki jih je veliko v visokih gozdovih. Če je ne obsodite, jih bom pač zaklal.“

Škof se je hudobno zasmejal: „Tako je prav. Pameten gospodar si, Izidor Schwarzkobler.“

„Izidor Khallan, vaša milost!“ sem popravil ponižno.

„Torej Izidor Khallan. Prazen lonec je prazen, naj se že imenuje Schwarzkobler ali Khallan.“

Zopet je sedel na svoj stol, po mizi pa bobnal s prsti in gledal pri oknu na ravnino, rumeno obsijano.

„Sonce sije in dosti lepega vremena imamo,“ je mirno spregovoril.

„Vreme je dobro in letina ne bo slaba,“ sem odgovoril pogumno.

„Letina — ta je zate prva!“ Že je ostro brenkljal po mizi, da se nisem upal kaj odgovoriti.

Joannes Franciscus je precéj časa molčal, potem pa se je hitro obrnil proti meni s prijaznim obrazom in lahkim smehom okrog ustnic ter me je takole pozval:

„Izidor Khallan, misli si, da opravljaš sveto spoved pri svojem dušnem pastirju, in misli si, da sem jaz tvoj dušni pastir! Odgovori mi: Ali veruješ, da so coprnice ali čarodejnice ali čarovnice na svetu? Odgovori mi prav tako, kakor bi odgovarjal svojemu Bogu, če bi te poklical pred sé!“

Sveta Trojica, pomagaj! To je bilo vprašanje, pred katerim sem se tresel vse te dni, kar so mi Agata vzeli. Bal sem se tega vprašanja in upal sem, da bo izostalo. Ali izostalo ni — in odgovoriti moram, kakor bi odgovarjal Gospodu, ki stanuje v svetem tabernaklju. Če je Agata pogubljen, zavoljo tega ne smem zapraviti še nebeskega kraljestva.

Milostljivi škof me je svetlo pogledal, da sem že mislil, da me njegovo žareče oko prežge.

Odgovoril sem: „Kristus mi je priča, da verujem.“

„Da so čarovnice, da so coprnice? . . . Da bi mi dal gospod Jezus dosti takih podložnikov!“ je zaklical visoki gospod.

Potem je zamolklo vprašal: „Kako podpiraš to svojo vero?“ . . . Zopet je posegel po smokvah v zlati posodi.

A jaz nikakor nisem hotel postati deležen večnega pogubljenja. Takole sem odgovoril: „Kar pomnim, jih je svet preganjal, vselej jih je obsodila gosposka in na grmado jih je vodila. Sežgan pa ni bil nikdo, če ni poprej sam in odkritosrčno priznal svojega peklenskega hudodelstva.“

bo še

kje, domovina, si?
še pod triglavom, okrog karavank?
tu? preko mórja? in ni ti meja?
(župančič)

iz našega zdomstva

anglija

V *Aberdare* v Walesu smo imeli prav lepo *adventno srečanje*. Veseli smo bili, da je bila g. Podpadčeva spet med nami. Pred časom smo že kar zaskrbljeno čakali, kako bo Gospodar življenja odločil. Bogu hvala za njegovo dobrotljivost.

V *Hengoedu* bi lahko naše zadnje mašno srečanje poimenovali kar z mladinsko mašo; toliko mladih se je nabralo.

V *Londonu* smo obnovili našo *kapelico*. Stari, prepereli pod smo zamenjali s cementom, stene pa obložili z lepimi lesenimi ploščami. Še najbolj smo hvaležni, ker nas je to delo še bolj povežalo, kot pove sledeče pismo, ki smo ga prejeli:

„V pismu vam prilagam ček za sto funtov kot prispevek za stroške pri obnovitvi naše kapelice. Počutim se srečnega, da imamo tudi mi Slovenci na Angleškem svoj prostor, kjer se lahko zbiramo in zapo-

jemo po slovensko. Sam ne bom s tem prav nič prikrajšan. Nasprotno, čutim pravo veselje ob spoznanju, da še živi enotnost in čut, kadar gre za skupno korist. Če ne bi bilo tega čuta, potem tudi naš Peter in vsi ostali, ki pridno pomagajo pri delu, ne bi priskočili na pomoč. Ker vam ne morem pomagati z delom, zato naj ta denar nadomesti, kar bi z rokami napravil.

avstrija

Katoliški shod (Katholikentag)

V septembru letos pripravlja avstrijska Cerkev Katoliški shod, pri katerem naj bi sodelovali vsi katoličani iz Avstrije, tudi zdomci in begunci.

Katoliškega shoda se bo udeležil tudi papež Janez Pavel VI. Papež je izrazil željo, da bi se srečal z nemško govorečimi katoličani, ki žive začasno ali stalno v Avstriji. Srečanje je predvideno v ponedeljek, 12. septembra.

Pričakujem, da se bodo srečanja s sv. očetom udeležili tudi številni Slovenci. Že sedaj prosim izseljenške duhovnike, da se z ljudmi pogovore, kdo bi se rad udeležil tega srečanja s papežem. Za ljudi, ki bodo prišli od daleč, bo treba organizirati prevoz in prenočevanje. Dunajski Slovenci naj bi rojake od drugod sprejeli pod streho, kolikor je to mogoče.

Kdor ima narodno nošo, naj jo takrat prinese s seboj. Če se sam ne more udeležiti srečanja, naj jo posodi tistim, ki bodo prišli na Katoliški shod.

Naj papež in Avstrijci vidijo, da smo Slovenci, bivajoči v Avstriji, živi udje Cerkve in zvesti svojemu narodu.

Ciril Lavrič
narodni delegat
slovenskih izseljenških
duhovnikov v Avstriji

GORNJA AVSTRIJA

LINZ — S pozno jesenjo se je obisk božje službe, pa tudi slovenskega verskega centra, povečal. Zaradi slabega vremena in nevarnosti na cestah se rojaki manj vozijo domov.

Na četrto novembrsko nedeljo smo imeli *martinovanje*. Obisk je bil kar dober. Tudi veseli smo bili bolj kot druge nedelje. G. Sadl nam je igral na harmoniko, nič slabše kakor harmonikar iz Slakovega ansambla, ki smo ga na televizijskem zaslonu videli v „Musikantenstadl“ v Linzu. Najbolj nas je oreglo petje naših domačih pesmi. Za telesne potrebe so skrbeli Duhaničevi. Ga. Joun in ga. Häuschen sta nam postregli s potico. Vsem, ki so pri martinovanju pomagali, prisrčna hvala.

Na miklavževo nedeljo in na Marijin praznik so nas Prekmurci presenetili z „bujto repo“. Kaj je bujta repa, nam je pred leti pojasnil v Naši luči sedaj že pokojni izseljenški duhovnik iz Essna, g. Vanek Ifko. Vanek iz Gornje Bistrice je prinesel od doma krisle repe, Duhaničevi pa so nakupili prašičevega mesa in vse skupaj skuhal. Bujta repa je šla v slast posebno našim rojakom iz

Na domači slovesnosti pri Zupanovih v Burnleyu, Lancs.

Gdč. Toni Zorè izroča slovenski dar škofu Maksimilijanu.

Pogled vseh je odprt v Miklavža.

Prekmurja. Nam starim, ki imamo že bolj slabe želodce, je pa malo pobrcala v njih.

V novembrski številki Naše luči je bila kratko omenjena smrt Janeza Šemena iz Polane. Bil je dober človek in je rad prihajal k slovenski maši, pa tudi večkrat na leto k zakramentom. Ker je imel družino doma, se je, če je imel priložnost, rad peljal domov. Še zadnji dan svojega življenja je preživel doma in se na nedeljsko popoldne poslovil od svoje žene in družine. Spotoma ga je nekje v Avstriji zadela srčna kap. Ko je bilo treba v Linzu izstopiti iz avta, so šele zapazili njegovo smrt. Zadnji počitek je našel na polanskem pokopališču. Družini naše iskreno sožalje.

Župni urad Haid je 10. decembra dobil novo telefonsko številko: 072 29-883-56. Pred staro številko je treba dodati še eno osmico.

SALZBURŠKA

TENNECK — 14. novembra smo imeli v Tennecku za vse salzburško področje *martinovanje*. V ta namen so bila razposlana posebna vabila. Odziv nanja ni bil preveč velik. Deloma je bila kriva tudi pošta, ki jih ni pravočasno dostavila. Tako so prišla vabila v Freilassing šele v ponedeljek, 15. novembra, čeprav so bila oddana v torek, 9. novembra. Ob takem dostavljanju prihaja vpra-

šanje, ali je državni poštni monopol še upravičen? Vzdušje pri martinovanju je motila tudi vest, da bodo verjetno v Tennecku odpuščeni vsi tuji delavci. Pa tudi godec nam je manjkal, ki bi moral priti iz Freilassinga. Šele proti koncu smo se ogreli in postali veseli. Lepa hvala Schwabovim, ki so poskrbeli za telesne potrebe in pa g. Krklecu, ki nam je oskrbel muziko.

Skrbi zaradi delovnih mest bodo marsikomu zagrenile božične in novoletne praznike. Prišla so nad nas „suha leta“, ki jih bomo že nekako preživeli. Navaditi se bomo morali spet na bolj preprost način življenja. Prav božični prazniki nas učijo, da je Bog blizu ubogim in zapuščenim. Božji Sin je prišel med nas kot ubog otrok in potem ubogim oznanjal božje kraljestvo.

Decembrska maša je bila kar lepo obiskana, čeprav so bili sezonski delavci doma. Par dni prej so razen štirih dobili vsi rojaki, ki niso avstrijski državljani, sporočilo, da so z 21. januarjem zaradi pomanjkanja dela odpuščeni. Trdo je to za tiste, ki so že več kot 10 let bili tu na delu in katerih otroci obiskujejo avstrijske šole. Nekaj mesecev bodo lahko dobivali brezposelno podporo. Do nje imajo pa le pravico, če bivajo v Avstriji. Ob vsakem odhodu domov se je treba odjaviti in potem spet prijaviti. Ker nekateri zdomci teh predpisov niso upoštevali, so imeli potem velike sitnosti, ko je delovni urad ugotovil, da se niso odjavili, ko so odhajali domov.

Ge. Ogorečevci iz Tennecka je

umrl 15. novembra 90 let stari krušni oče.

Niso še potekali trije meseci, kar sta ga. Štefka Ružički in ga. Ljudmila Raab izgubili očeta. V celjski bolnici je 5. decembra umrla še mati, ga. Marija Polegek. Bolehala je za sladkorno boleznijo; v grob sta jo pa spravili žalost in vodenica. Na Marijin praznik, 8. decembra, je našla zemski počitek na pokopališču v Slovenskih Konjicah. 12. decembra smo imeli za dušni pokoj obeh mašo v Tennecku. Vsem sorodnikom izrekamo iskreno sožalje.

V januarju bi morali imeti mašo 9. 1. Ker bodo zaradi praznikov takrat skoraj vsi ljudje doma, smo se dogovorili, da jo bomo imeli izjemo na četrto nedeljo v januarju. Ker je letos predpust kratek, smo se dogovorili, da bomo takrat tudi pustovali. Na to opozarjamo že sedaj tudi druge rojake iz solnograškega področja, da naj bi takrat prišli v Tenneck. Dobili bodo še posebej vabila.

PREDARLSKA

Martinovanje — Če kaj privabi ljudi, je praznik sv. Martina. Martinovanje je tako zakoreninjeno med ljudmi, da redkokdo zdrži za praznik doma. Razumljivo, takrat je „sladka kapljica“ dozorela. Pri nas je dozorela do „vrha“, saj smo proslavljali Martina teden dni po prazniku.

Dvorana je bila že ob 7. uri na-

Miklavž
s spremstvom

polnjena z gosti. Redkokdaj, da bi bila že ob začetku Martinovanja dvorana popolnoma zasedena. Tisti, ki so prišli kasneje, so se morali zadovoljiti z „galerijo“. Muzikantje so imeli takoj delo. Mlado in „staro“ se je vrtelo. Po prvih vižah nam je pevski zbor zapel nekaj narodnih pesmi: vse v znamenju „novega vina“. Sicer za to ni bilo preveč posluha. Bolj nestrpnost so pričakovali tombolo. V pol ure so bile prodane vse srečke. Vsi so bili v nestrpnem pričakovanju, kaj bodo zadeli. Napetost se je stopnjevala, kajti glavni dobitek so ostali za konec. Boben so temeljito vrteli in mešali srečke, da bo televizijski sprejemnik prišel v prave roke. Sreča se je tokrat nasmehnila g. Horvatovi iz Hohenemsa. No, pa tudi mnogi drugi so imeli srečo, saj je bil dobitek kar obilo.

Ples in „pokušanje“ se je nadaljevalo še dolgo po polnoči, saj je Martinovanje le enkrat v letu.

Miklavževanje — Ko se leto približuje h koncu, se vrstijo prazniki eden za drugim. Za otroke je seveda največje pričakovanje Miklavžev večer. Letos nas je obiskal že 3. decembra, ker druge dneve ni bila dvorana prosta. Že pred prihodom Miklavža so bili stoli zasedeni. Okrog 60 otrok v spremstvu staršev je sprejelo Miklavža. Veličasten je bil in spremljala sta ga angel in „rogač“. Ko je živčav utihnil, sta ga v imenu otrok pozdravila Matias in Tatjana; sicer malce boječe, a pri-

srčno. Takrat ima vsak malo strahu, če ne pred Miklavžem, pa pred parkljem.

Pred razdeljevanjem daril nam je Miklavž izpraševal vest in opozarjal na dolžnosti, ki jih imamo do Boga in bližnjega. Oči otrok so pa bile uprte le v darila. Sem in tja jih je zmotil parkelj, pa jih je Miklavž bodril, da se pridnim ni treba nič bati. Pri obdaritvi so nekateri pokazali, kaj so se naučili v šoli ali doma. Največ pozornosti je zbudila mala Monika, ki je zapela očenaš slovensko.

Ko so bili vsi obdarovani, se je Miklavž poslovil. Pričakovali so ga še drugi otroci. Veselih in nasmejanih obrazov so šli z darovi domov vupanju, da se drugo leto še srečajo.

Pepca Slapnik je sicer že 6. julija 1982 umrla v celjski bolnici, pa smo se je mogli šele za Vse svete spomniti. Doživela je 74 let.

Bila je ena prvih delavcev, ki so iskali svojo srečo na tujem. Na Predarlško je prišla leta 1955. Leta 1958 so se na pobudo škofije začele slovenske službe božje, ki jih je opravljal naš nepozabni p. Štefan Kržišnik, cistercijan, ki je bival najprej v samostanu v Bregenzu in kasneje v zgodovinskem kraju Stams na Tirolskem, kjer je letos praznoval 50-letnico mašništva. Pokojna Pepca je bila prva njegova pomočnica. Delala je v različnih službah, a njen glavni poklic je bil,

biti pevka s polnim, toplim sopranom. Vadila je dekleta in fante, ki so sedaj že poročeni. Pa ni dolgo ostalo pri tem. Organizirala je prireditve z igrami, petjem, celo simbolične vaje in plesje je takratna mladina predvajala. Dala je tem ljudem kar je prinesla s seboj iz Slovenije kot prosvetna delavka še iz časa pred vojno. Vse to je kar lepo uspevalo v splošno zadovoljstvo, še preden so strokovno bolj sposobne osebe prevzele vodilno delo. Poznala je pač svoje ljudi in jim dala na razpolago vse svoje sposobnosti brez omejitve in brez pričakovanja kakršnegakoli plačila.

Seveda je tudi kasneje ostala najmočnejši steber pevskega zbora in radi smo poslušali njen glas, kadar je sama zapela. Pevskemu zboru je bila vedno na razpolago in ni mogla razumeti netočnosti pri vajah in raznih trenjih, ki so žal pri pevcih dostikrat na dnevnem redu.

Hodila je z nami na vse izlete in po raznih krajih okrog Bodenskega jezera širila sloves slovenske pesmi, ki so jo domačini z navdušenjem poslušali pri naši službi božji. Bila je edina, ki je v naši revščini imela dragoceno staro narodno nošo in je z njo pozdravljala drage obiske: kot nadškofa dr. Pogačnika in našega ljubljenejšega škofa dr. Leniča, ki ga teži posebna skrb za naše ljudi po svetu.

Pokojna Pepca Slapnik

V začetku 70-ih let je šla v pokoj in se preselila v Celje, kjer je z vso temeljitostjo opravljala poklic cerkvene pevke. Vedno je pa še rada hodila nazaj, saj je bila številnim teta in botra. Tudi doma je požrtvovalno stregla starejšim ljudem, dokler ni sama onemogla in našla zavetje v Domu. Njena pokojnina je komaj zadostovala za njeno vzdrževanje. Če ji je kaj ostalo, pa je velikušno delila. V zadnjih letih življenja so ji le malo pomagali svojci, ki jih je podpirala še takrat, ko je bila aktivna na Predarliskem, bolj so jo obiskovali relativno tuji ljudje, ki so spoznali njeno usodo.

Po smrti ni ostalo denarja niti za nagrobni kamen, da bi ljudje vedeli, kje počiva ta božja pevka. V ta namen smo nekaj zbrali; kdor bi pa še hotel darovati kaj v ta namen, lahko to stori pri svetih mašah in to v roke našega župnika.

Pokojna Pepca je bila tip še predvojnega prosvetnega delavca in idealista, ki je dokončno izumrl. Sedaj brez vseh motenj tuzemskega življenja prepeva večno Alelujo, mi pa se je s hvaležnostjo spominjamo in prosimo, da bi nekaj njene vne- me ostalo ohranjene njenim naslednikom in naši mladini.

Star znanec

belgija

LIMBURG-LIÈGE

Naraščaj v naših mladih družinah. — V družini Antona in Tini Mrakič v Borsemu se je rodil sinček, ki je ob krstni vodi dobil ime Boris.

V družini Josa Schunkera in njegove žene Majdi Mrakič v Lankllaru se je rodila hčerka Inne.

V družini Veronike in njenega moža Luc Bienemans v Genku so dobili prvorojenca Thomasa.

Mrakičeva ga. Majdi in g. Anton sta pred leti obiskovala slovensko dopolnilno šolo. Ga. Veronika Kidrič in njen mož g. Luc pa sta še vedno aktivna člana Vesele mladine.

Vsem trem družinam iskreno čestitamo in želimo vso srečo in božji blagoslov pri vzgoji.

Vesela mladina je uspešno nastopila s svojimi plesi na flamski kulturni prireditvi pri Leuvenu.

Naši rajni: Presenetila nas je vest, da je po krajši a hudi bolezni umrl naš rojak g. Stanko Osterc, ki se je pred 65 leti rodil v Ljubljani. Kmalu po vojni je prišel v Belgijo. Več let je živel v Limburgu in se je pridno udeleževal našega kulturnega življenja. Bil je v pevskem zboru in je nastopal tudi kot igralec. V Liègu se je pred leti zelo srečno oženil z gđc. Elise Poitier, v Aye-neuxu pa si je oskrbel lep dom. Na našo skupnost ni pozabil. S svojo ženo je rad prišel na Slovenski dan. Ohranimo ga v lepem spominu. Vdovi ge. Elise izražamo krščansko sožalje. Stankovo zvestobo naj poplača Bog.

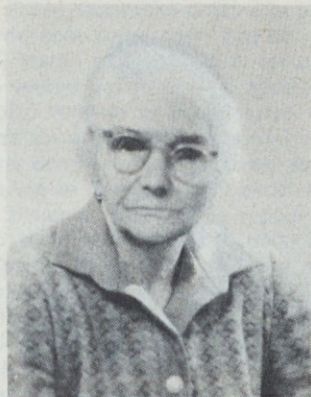
V Lanakenu je umrl g. Johan Trselič, upokojen rudar, ki se je rodil pred 77 leti v Kalcah v Sloveniji. Pokojni je bil izredno vesten delavec. V Eisdenu je imel svoj dom, kjer je mirno živel s svojo ženo go. Eloise Boutry. Mlajši so ga manj poznali, ker je redko zahajal v družbo. Dokler je mogel, pa je vsako drugo leto obiskal Slovenijo. Rojaki in prijatelji so ga v lepem številu spremljali na zadnji zemeljski poti. Njegovi ženi go. Eloise, sestri ge. Elisabeth Kastelic ter njeni družini izražamo krščansko sožalje. Naj počiva v miru!

Ga. Milka Erdela in Rutarjevi se iskreno zahvaljujejo pevcem in vsem, ki so se udeležili pogreba g. Jožefa Erdela in g. Ivana Rutarja. Sestre in bratje, še naprej skušajmo biti solidarni z družinami v težkih urah.

Vsem dobrotnikom, sodelavcem in rojakom voščimo vso srečo in božji blagoslov v letu 1983!

CHARLEROI-MONS-BRUXELLES

V družini Garroy-Ragolitsch, Wanfercée-Baulet, se je 8. oktobra 1982 rodil sinček-prvorojenček, po imenu Damien, ki je bil krščen na božični dan med slovensko službo

Pok. Terezija Gruden

božjo v Charleroi (Hôte St. Joseph). Istotako so dobili sinčka-prvorojenca v družini Stemberger-Gillis, Bruxelles, kateremu so dali ime David.

Obema srečnima družinama naše čestitke!

Po krajši bolezni je v bolnici Ixelles umrla 23. novembra 1982 ga. Terezija Gruden roj. Hvala iz Fleurusa, ki pa je zadnja leta živela pri svoji hčerki v Bruslju. Pok. Terezija se je rodila 14. septembra 1895 v Preprotnem, Dolenja Trebuša, Slovenija in je dočakala lepo starost 87 let. Imela je pet otrok in je vse lepo vzgojila. Bila je globokoverna Slovenka, ki se je, dokler je le mogla, udeleževala slovenske svete maše v Charleroi. Bila je z nami v Lurdu leta 1975. Ohranimo jo v lepem spominu in naj se odpočije v Bogu, katerega je ljubila vse življenje. Njenim otrokom in ostalim sorodnikom naše krščansko sožalje!

Srečno novo leto 1983 želi vsem rojakom in rojakinjam po Belgiji in Evropi „Zveza slovenskih kulturnih delavcev iz Charleroi“, ki bo letos organizator 30. slovenske prireditve v Gilly-Haies, Charleroi, sedaj imenovane „Slovenska veselica 83“.

francija

PARIZ

Maša za Slovence je vsako nedeljo ob petih popodne v cerkvi sv.

Pok. Jože Markoja

Terezije Deteta Jezusa v Chatillonu, Impasse Hoche, poleg Slovenskega doma.

Miklavževanje je zopet pripravilo nepozabne trenutke najmlajšim, ki so nestrpno čakali Miklavžev prihod, se veselili obenem pa bali parkljev in komaj čakali, da je Miklavž tudi nje poklical in obdaril. Pa tudi manj mladi so se ga veselili, saj so ob tem nehote poromali nazaj v svoja otroška leta.

Slovenska radijska oddaja. — Od 8. decembra naprej je vsako sredo zvečer, od osmih do pol devetih,

Beatrice Raduha iz Couberta (Seine-et-Marne) je 30. 10. 1982 v Bruxellesu dobila prvo nagrado pri evropskem tekmovanju mladih harmonikarjev.

slovenska oddaja na Radio Notre-Dame, na kratkih valovih (modulation de fréquence) 88,1 MHz. Svoj namen bodo oddaje dosegle, če jih bodo vsi Slovenci poslušali in pri njih sodelovali s tem, da bodo na naslov Slovenske misije v Chatillonu sporočali svoje želje in predloge ter pripombe glede oddaj.

26. novembra 1982 je bil pokopan Jožef Plajnshek. Pokojni je bil rojen leta 1920 na Pobrežju pri Ptuj. Nemci so ga za časa okupacije mobilizirali in poslali v Afriko, od koder je iz ujetništva prišel v Francijo, kjer je po letih tujske legije v Vietnamu in Djubutiju delal pri Citroenu, zadnja leta je pa boleh. Pogreb je bil v cerkvi St. Eloi v Parizu, pokopan pa je na pokopališču v Thiais. Naj po težkem življenju v miru počiva v Gospodu!

Pok. Emil Tovornik iz La Machine (Nièvre). (Poročilo o njegovi smrti je bilo v novembrski številki Naše luči.)

TREMBLAY-LES-GONESSE (Seine-St. Denis)

17. novembra 1982 je po dolgi in neizprosni bolezni, ki jo je prenašal potrpežljivo in z vzgledno krščansko vdanostjo in upanjem, v svojih najlepših letih preminul v bolnici Montfermeil Jože Markoja. Rojen je bil leta 1938 v Odrancih, v Francijo je prišel leta 1958, kjer se je v juniju 1962 poročil s Kristino Žalig s Hotize. Zadnja leta si je njegova družina s pridnim delom pridobila in uredila lep dom v Vert Galant. Pogreb je bil v soboto, 20. 11., v cerkvi sv. Terezije v Tremblayu. Ogromno število ro-

jakov se je pogreba udeležilo in tako pokazalo svoje spoštovanje do pokojnega in svoje globoko čutenje s težko prizadeto družino, kateri izrekamo svoje sožalje.

Ker se ne moremo vsakemu posebej zahvaliti, se tukaj zahvaljujemo vsem, ki so našega pokojnega moža in očeta obiskovali v bolnici in ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti, kar nam je v tej težki žalosti in hudi preizkušnji bilo v podporo, ko smo videle, da nismo same.

Kristina Markoja, žena
Danica in Micka, hčerki

MELUN

Skupna maša bo v nedeljo, 9. januarja, ob devetih zjutraj, v poljski cerkvi v Dammarie.

TUCQUEGNIEUX-MARINE

Rad bi vam povedal kaj veselega, a žal ni mogoče. Bolezen nikakor noče od nas.

Otroci bolehajo za ošpicami in za noricami. To seveda ni nevarno. Dobre 3 tedne pa gredo veselo zopet v šolo. Bolj trpijo naše dobre slovenske matere. Maršičevi mami so z operacijo uredili hrbtna vretenca, vendar se še zdravi. Šmucova je še paralizirana in se premika le z vozičkom, Janežičeva tega ali onega še spozna, vseh svojih prijateljc pa ne, Jurcova je srečno prestala operacijo grla, jo je pa potem napadel nekaj infarkt in je morala v bolnišnico, Jankovičeva je padla in si zlomila dve rebri. Zdravi se še pri hčeri v Bretaniji. Še najbolj pogumna je vedno nasmejana — čeprav trpi — Selškova mama. Tudi Ajdovnikova ni še zdrava, vendar je že doma.

„Samo ženske“ — boste rekli. Je res zanimivo, da moški trenutno še kar dobro odganjamo nadležne bolezni.

Vsem želimo — ne le jaz, ampak tudi drugi tukajšnji bralci Naše luči — prav srečno novo leto 1983, predvsem bolnim skorajšnjega zdravja, zdravim pa, da bi si ga mogli obdržati vse leto in še potem seveda.

Naš duhovnik g. Dejak nam ma-

šuje vsako drugo nedeljo in pridno obiskuje ter tolaži bolnike. Kako je z msgr. Grimsom boste pa gotovo na drugem mestu brali. Bog mu daj moči, da bi nas v letu 1983 zopet včasih obiskal.

J. J.

PAS-DE-CALAIS IN NORD

Leto 1982 je bilo za 24 rojakov in znancev zadnje. Prehitro so nas zapustili. V Genainu nas je 30. oktobra nenadoma zapustila ga. Pepca Janko v svojem 82. letu starosti. Pokopana je bila na dan vernih duš, prav tam. Naj se spočije v Gospodu!

3. decembra je v Gyvanchi odšla po zasluženem plačilo ga. Marija Hopčevar, roj. Rebolj, v svojem 88. letu življenja. Dolenjska rojakinja iz Mirne je prišla s svojim možem v Francijo iskat boljši zaslužek. Z veseljem se je z vso družino udeleževala pri verskem in kulturnem življenju naših rojakov v Liévinu. Nad 15 let je bila prednica bratovščine Živega rožnega venca. Do visoke starosti je krasila majniški oltar. Ob veliki udeležbi rojakov in prijateljev je bila pogrebna maša 7. decembra 1982 v kapeli Lurške Matere božje, za katero se je z drugimi rojaki in družino toliko trudila in žrtvovala. Pokopana je bila poleg svojega pokojnega moža Franca na pokopališču v Calone Liévin. Naj ji Marija, katero je vse življenje častila, izprosi večno srečo pri Bogu. Vsem žalujočim naše iskreno sožalje!

Zakrament sv. zakona sta si dala v Mericourt 19. novembra Louis Trouiller in Korina Zielonka, v Peranchies Nort pa sta si *obljubila zvestobo* 27. novembra Silvain in Veronika Bizjak. Obema mladima paroma naše iskrene čestitke!

Praznik sv. Barbare, zavetnice rudarjev, je bil zlasti dan molitve. Sv. maše smo opravili za žive in umrle člane društva sv. Barbare v Mericourt, Liévinu in Bruay en Artoisu.

28. novembra smo imeli *duhovno obnovo* v Armantires s skioptičnim predavanjem o Španiji in Portugal-ski.

V Tourcoingu smo 5. decembra po maši praznovali miklavžev večer.

Zlasti naši najmlajši so bili veseli skromnih daril.

Vsem rojakom zdravo, srečno in milosti polno novo leto 1983!

Stanko Kavalár

NICA

Lahko smo Bogu hvaležni za preteklo leto, ki se je steklo. Nihče ni ostal brez dela in na našem območju še vedno najdejo delo tisti, ki hočejo delati. Če je življenje postalo nekoliko dražje, je to drugod še bolj občutno. Minili so časi, ko je bilo mogoče z lopato zgrinjati denar. Kruha ni bil nihče lačen in prosimo Boga, naj nam ohrani zdravje, da bomo mogli tudi vnaprej služiti kruh sebi in svoji družini.

Neprijetno nas je prizadela novica, da je Žalikov sin Karel doživel *prometno nesrečo*, ko se je vračal z dela. Neki avto ga je podrl in posledica nesreče je bila: dvojni zlom desne noge. Nekdaj smo radi vsak nedeljski popoldan preživeli pri tej družini. Priporočimo ga v molitvi, da ne bo posledic po tej nesreči in da se bo lahko vrnil nazaj na delo v svoje podjetje, kjer so ga imeli zelo radi.

Naša skupnost se v preteklem letu ni nič povečala, le ena družina se je vrnila v domovino pred počitnicami.

Za novo leto sveta nazareška Družina daje vernim slovenskim družinam trojno naročilo:

Kakor je bil Jezus *središče in sreča družine* v Nazaretu, tako sta sreča in tihi mir vsake naše družine odvisna bistveno od tega, ali ima Jezusa ali ga nima. Pa to ne pomeni samo, da ga ima na steni ali v kotu nad mizo, ampak ga mora imeti najprej v svojem srcu. Jezus mora biti življenje našega življenja, vez med očetom in materjo, hrana za male in velike, vir moči in tolažbe. Zato ga hodijo udje verne družine iskat k obhajilni mizi, zato pri maši z njim in njemu darujejo, zato molijo in se premagujejo, da bi vedno rad pri njih ostal. Prav krščanska družina mora v tihem svetišču domače hiše vedno ohranjati Jezusa, s tem pa tudi svojo srečo in mir.

Zgled nazareške družine je potem predvsem *zgled dela*. Naj bo Jožef ali Marija ali mali Jezus, vsi zvesto in vestno delajo in tako spolnjujejo božjo voljo in se posvečujejo. Vsak ima svoje posebne dolžnosti v družini: oče mora kot gospodar skrbeti za vse in družino voditi skozi viharje življenja; mati skrbno vzgaja in tiho služi vsem; otroci se učijo in se z delom pripravljajo na svoje bodoče naloge. O lenobi, o zanemarjanju dolžnosti, o iskanju same udobnosti v pravi krščanski družini ni sledu. Le taka družina bo zmožna dati narodu in Bogu pravih in zdravih delavcev.

„Glej, dekla sem Gospodova“, tako je Marija odgovorila angelu. *Tiha in vdana služba Bogu*, tako si je Marija zamislila svoje in svoje družine življenje. Kolikokrat pridejo nad družino težke ure in bridke preskušnje. „Taka je božja volja, nosimo!“ vdano naročajo verne matere očetu in otrokom. Veselje in žalost hvaležno sprejemajo iz božjih rok, saj vedo, da jih Bog ne bo pustil preskušati čez njihove moči in da je njegova pomoč toliko bolj bližu, čim večja je preskušnja in nevarnost. Vdanost v božjo voljo in potrpežljivost v trpljenju ter zaupanje v božjo Previdnost vodi verno družino preko Kalvarije do poveljanja.

To je torej trojno naročilo za novo leto: ohranite Jezusa, pridno delajte in zaupajte se Bogu.

Na koncu vsem rojakom pošiljamo za novo leto belokranjsko voščilo:

*„Tristo blagrov, tristo sreč,
da bi bili vedno zdravi in veseli!
Ko pa pride grenka smrt,
naj vam bo nebeški raj odprt!“*

MARSEILLE

V mesecu januarju ne bomo imeli srečanja, ker so dnevi kratki in tudi vreme zna biti muhasto. Naše srečanje pri slovenski maši bo spet v nedeljo, 6. februarja, ob 5. uri popoldan v Eouresu, potem pa spet v nedeljo, 6. marca in na praznik velike noči, 3. aprila. Zabeležite si v koledar te datume, da ne boste prevzeli kakih drugih obveznosti in se

boste mogli udeležiti našega srečanja! Potrebno je, da se vsaj enkrat na mesec dobimo za kakšno urico in tako ohranjamo svojo versko in narodno zavest.

Vsem rojakom želimo, da bi novo leto bilo srečno in blagoslovljeno!

nemčija

STUTTGART-okolica

Razstava ročnih izdelkov — Teden od 7. do 14. novembra 1982 je bil za Slovence v Stuttgartu in okolici veliko kulturno doživetje ter kar najlepša prilika, da so se lepo predstavili nemškemu krogu.

V Slovenskem domu, kjer je sedež župniškega urada, socialne službe in Sobotne šole, je 30 rojakov razstavljalo svoje nadvse zanimive ročne izdelke, sadove koristno izrabljenega prostega časa med bivanjem v Nemčiji: lesne intarzije, pletenine, vezenine, bakroreze, oljnate slike, osebne, predmetne in pokrajinske gobeline, makrameje in še polno manjših predmetov, izrazov iznajdljivega duha in spretnih rok. V celoti je bilo razstavljenih 131 izdelkov.

V šolskem letu 1982/83 je vpisanih v Sobotni šoli v Stuttgartu točno 100 slovenskih učencev. Tu vidimo učence iz tretjega oddelka. V drugem oddelku se pripravlja 18 otrok na prvo sveto obhajilo, ki bo meseca junija.

Na razstavo je prišlo okrog 300 ljudi, med njimi tretjina nemških rojakov. Ob tej priliki so prišli v Slovenski dom tudi zastopniki raznih nemških organizacij: mesta Stuttgart (Babel), Caritasverbanda (Porada), Katoliške akademije (Müller) in Inštituta za versko pedagogiko (Birk). Med najbolj kvalificirane obiskovalce razstave smemo šteti gospo dr. Elizabeto Knoll, nekdanjo inšpektorico ročnih del pri višjem šolskem uradu v Stuttgartu. Kar dvakrat je bila za vse sodelavce razstave kaj pohvalna: „Ta dela so precizno izvedena, zelo zanimiva, polna idej in umetniškega okusa,“ je ponovila s poudarkom.

Upamo, da bo ta razstava, ki je bila verjetno v tem okviru prva v zgodovini Slovencev v Nemčiji, privabila k sodelovanju še marsikatero rojaka, da bo prihodnja še bolj bogata.

300 otrok je pozdravilo Miklavža — Po zgledu zadnjih let je tudi lani 5. decembra Miklavž obiskal slovenske otroke na Württembergskem. Osrednja prireditev je bila v Stuttgartu. V cerkvi sv. Konrada je bil vsak sedež zaseden, da je bilo komaj še prostora za nebeškega gosta s svojim spremstvom. Tri skupine otrok in mladincev so pričele spored z adventnimi in božičnimi melodijami. Akordeoni, kitare, citre in flavte so se oglasile v čast Bogu in veselje ljudem. Potem so angelci zapeli in zarajali, da je bilo veselje. Miklavž sam pa je komaj mogel prešteti mlade obraze, ki so se približali njegovemu prestolu in prejeli

slikovite vrečke z najrazličnejšimi darovi.

Škof je pisal otrokom — Škof Georg Moser je napisal otrokom svoje škofije (Rottenburg-Stuttgart) zanimivo pismo. Namenjeno je 6—12-letnim otrokom. S preprosto besedo jih popelje v svet njihovih vsakdanjih doživetij ter iz teh izpelje moralno in versko misel. Pismo je bilo prevedeno tudi v jezike tujih delavcev. Slovenski prevod (1000 izvodov) nosi naslov „Hočemo postati veliki“. Odziv na pismo je bil zelo živahen in škof je sprejel na stotine odgovorov nemških in tujih otrok.

Smrt je dvakrat kosila — V Aalenu je oktobra lani umrl 35-letni rojak Jože Zupančič, doma v Dolnjih Lokovnicah. Pred dobrimi desetimi leti je prišel v Nemčijo, da bi si ustvaril boljše življenjske pogoje. Vse je kazalo, da si bo ustvaril lepo bodočnost, pa je posegla vmes bolezen. Zaradi obolenj na jetrih je moral vsako delo prekiniti in zaprositi za predčasno upokožitev. Ponovno je moral v bolnico in bolezen mu je črpala življenjske moči. Končno je bila močnejša od vsake zdravniške pomoči in moral je umreti pri najlepših letih. Sedaj počiva v senci dreves na njivi pokoja „Waldfriedhof“ v Aalenu. Poslovili smo se od njega z besedami: „Počivaj v miru in na svidenje nad zvezdami.“ Ženi Mariji in vsem sorodnikom naše iskreno sožalje!

Razstavo ročnih izdelkov v Stuttgartu od 7. do 14. novembra so obiskale kar tri generacije Slovencev.

Od razstavljenih predmetov so obiskovalci najbolj občudovali gobelin Marije z Detetom, delo Mariborčanke gospe Marije Serpak. „To je sad mojih neprespanih noči, ko sem bila bolna,“ je dejala. Na sliki jo vidimo z možem Jožefom.

V Stuttgartu je v noči med 26. in 27. novembrom 1982 padel pod vlak (S-Bahn) 63-letni slovenski delavec Ivan Horjak iz Šentjanža pri Celju. Kako je prišlo do nesreče, niso mogli ugotoviti. Je stopal mimo drvečega vlaka? Je hotel prekoračiti tračnice, da bi si skrajšal pot od Weilimdorfa do Korntala, kjer je stanoval? Vse bo ostalo le pri uganjbanju. Ivana Horjaka smo Slovenci v Stuttgartu dobro poznali, saj je rad prihajal k slovenski maši in tudi romanja v Lurd se je udeležil. Pogrešali ga bomo. Njegovo truplo so prepeljali na domače pokopališče v Teharje, kjer bo čakalo na glas angelske trombe, ko bo Gospod zopet prišel. Naj počiva v božjem miru. Ženi in otrokom naše iskreno sožalje!

FRANKFURT

Letošnji november je bil za nas bogat. Najprej smo imeli martinovje, o katerem smo že poročali.

V soboto, 20. novembra, pa nas je obiskal moški cerkveni zbor. Čeprav utrujeni od 16-urne vožnje, so najprej ogrevali svoja grla s petjem pri nemški maši, ob 20. uri pa so imeli koncert verskih, narodnih in

umetnih pesmi. Res je bil užitek, poslušati te mojstre. Dolgotrajno ploskanje je bila samo majhna nagrada za njihov trud.

Obisk žal ni bil številen, kar je znak, da smo zgubili občutek za lepoto naše slovenske pesmi. Gotovo je vsak imel razlog, da je ostal doma. Meni pa je vseeno žal, da ste zamudili in tako bili prikrajšani za čudovit večer lepih slovenskih pesmi. Tako ubrano in zavzeto so peli, da smo za trenutek pozabili, da smo v tujini in da imamo vsak svoje skrbi. Večerni Ave, Jaz pa moj glazek, Žabe, Gorenjci — če naštejemo samo nekaj pesmi — so segli res v srce. Naj se jim še enkrat zahvalim za lep večer z željo, da bi se še videli in slišali.

Miklavž nas je letos presenetil. Najprej nam je poslal parklje z Luciferjem na čelu. Kaj vse so počeli na odru in nam delili svoje nauke za pogubljenje! Dobro, da je Miklavž kmalu prišel in jih nagnal. Angeli so pomagali, da je otrokom razdelil darila, ki bodo še doma govorila o Miklavževi dobroti.

Moški pevski zbor Domači zvon iz Stuttgarta poje gospodu Felcu v slovo, ko je odhajal v pokoj.

Miklavževanje v Frankfurtu

Sodelavcem, otrokom veroučne skupine, gre vse priznanje za skrben nastop, ki je naredil Miklavžev večer tako lep.

VI. Jereb

INGOLSTADT

Sobota, 4. decembra 1982, je bila za Slovence v Ingolstadtu velik in lep dan. Otroška oziroma mladinska igralska skupina Slovenskega centra je pripravila krstno izvedbo mladinske ljudske igre „Sirota Jerica. Igra v petih slikah je namenjena za odrasle igralce, vendar smo se je lotili z mlado zasedbo.

Vloženega je bilo veliko truda in napora, a izkazalo se je, da je bilo bogato poplačano. Tako odrasli kot otroci v dvorani so z veliko pozornostjo spremljali dogajanje na odru.

Jure, ki ga je igral Robert Rudman, je bil prepričljiv ljudski napovedovalec skozi vso igro. S svojim

*Starka (Jelka Napast) in Jerica
(Renata Zemljič)*

*Mačeha, Kora, Jerica, medved
in Jure*

bobnom in neločljivim spremljevalcem medvedom, ki ga je predstavljaj Simon Senekovič, je tako pritegnil odrasle in otroke, da so mu že po uvodnem prizoru navdušeno zaploskali.

Pastorka Jerica, ki jo je zelo uspešno upodobila Renata Zemljič, je večkrat do solz ganila tudi odrasle gledalce s svojo milino in ranjenim otroštvom.

Gledalci so bili začuden, kako je mačeha, ki jo je prepričljivo zaigrala Graciela Bukovec, uspela kljub svoji rosnosti mladosti upodobiti grobost, hudobijo, sovraštvo, pa tudi kesanje in spravo.

Njena hči Kora, ki jo je igrala Natalija Zrim, je bila najzahtevnejša vloga v Siroti Jerici, saj je igralka morala upodobiti najprej domišljavo, prevzetno in hudobno dekletce, ki jo za njeno trdosrčnost doleti huda kazen; sončna žena jo začara, da se ji spači obraz, potem pa dekletke, ki spozna, kako hudo se je pregrešila zoper ljudi in živali. In Natalija je to vlogo odigrala z vso prepričljivostjo.

Starko je zelo uspešno predstavila Jelka Napast. Občudovali smo jo, kako je mogla pozabiti svojo mladostno razposajenost in postati betežna, siromašna starka.

Sončna žena, igrala jo je Lilijana Žinkovič, je s svojo skrivnostno močjo čaranja tako pritegnila predvsem mlade gledalce, da jim je kar zastal dih.

Mucka, ki jo je predstavljala Helenca Zemljič in psiček, ki ga je igral Anton Senekovič, sta bila sestavni del pravljичnega sveta Sirote Jerice. S svojo ljubkostjo sta navdušila otroke in odrasle.

Nepogrešljiva je bila tudi vloga šepetanke Fani Rudman, ki je mladim igralcem vlivala zaupanje in gotovost nastopa. Z lučmi in glasbo sta upravljala Branko Bukovec in Alojz Žinkovič.

Ne gre prezreti staršev, ki so mladim igralkam in igralcem skrbno stali ob strani in vsak po svojih močeh prispevali k uspehu Sirote Jerice. Posebna zahvala gre materam za kostume živali, ki so jih same sešile.

Navdušen aplavz ob koncu predstave je bil zgovoren znak, da so bili gledalci več kot zadovoljni z uprizoritvijo. Mladi igralci so se morali dvakrat prikloniti. To je bilo največje plačilo za ves trud, ki so ga sami vložili. Ta ognjeni krst na odru je bil za vse igralce nepozabno doživetje, vsi so občutili nepoplačljivo zadovoljstvo skupnega uspeha.

Po predstavi smo še dolgo ostali skupaj v prijetnem domačem razpoloženju. Rojaki so šele v sproščeni družbi izrazili svoje začudenje in občudovanje, da je taka predstava mogoča tudi v zdomstvu.

Tudi režiser, ki so ga mladi igralci pri vajah kdaj pa kdaj pošteno razjezili s svojo sicer razumljivo mladostno razposajenostjo, ki pa je motila disciplino dela, se je z njimi iz vsega srca veselil njihovega uspeha. Ko so mu igralci po pred-

stavi rekli: „Veste, zdaj razumemo, zakaj ste bili na vajah tako strogi. Bilo je potrebno in vidimo, da se je izplačalo,“ je bilo to največje priznanje, ki ga je mogoče dati režiserju. Saj se režiser veseli uspeha igralcev, njihov uspeh je tudi njegov uspeh.

Dragi mladi igralci, zahvaljujem se vam za vaš trud in vašo vztrajnost. Z vami sem vesel predstave, ki bi se je ne sramovala nobena amaterska mladinska igralska skupina v domovini. Nasprotno, marsikateri bi bila ponosna nanjo. Upam, da bomo še naprej skupaj delali in našim rojakom pripravili še marsikatero prijetno urico.

Vaš režiser Vili Stegu

S Siroto Jerico gostujemo v soboto, 18. decembra, v Stuttgartu. V januarju in februarja pa bomo gostovali v Münchnu, Augsburgu in Nürnbergu. Igro bomo ponovili tudi v Ingolstadt, da si jo bodo lahko ogledali tudi otroci in starši, ki so tokrat predstavlo zamudili.

Naslednjega dne, v nedeljo, 5. decembra, smo po slovenski maši priredili *miklavževanje* za naše otroke v Slovenskem centru. Bilo je prisrčno in domače. Marsikdo je ostal še dolgo v noč v prijetni družbi rojakov.

MÜNCHEN

Poleg rednega dela je naša župnijska kronika v zadnjem času zapisala dva dogodka: pogovor s starši otrok našega sobotnega tečaja in miklavževanje.

Pogovor s starši. Potekel je v treh delih: najprej smo poslušali kratko premišljanje o tem, kaj vzgoja je, in o posameznih odsekih otrokovega zorenja ter vzgojiteljevih possegih vanje; potem kratke opombe k našemu tečaju, želje, misli; končno so starši izrazili nekaj koristnih želja. S pogovorom smo bili zadovoljni, čutili pa smo, da je predvsem zaradi prezaposlenosti staršev kaj večkrat v letu tak pogovor skoraj nemogoč.

Miklavževanje. Letos je imelo tri dele:

- Najprej je zapel naš pevski zbor adventno pesem. Glasovno je bilo petje povsem čisto in čutili je vedno večjo zlitost zbora. Za „cukrček“ smo se pevkam in pevcem zahvalili z močnim ploskanjem.

- Petju je sledil prizor. To pot je bil sveti Peter nadvse zaspan — na ta način se je hotel ogniti miklavževanju. Tudi sicer je bil njegov nastop čisto po otroških predstavah o nebesih, bogoslovno torej ne ravno neoporečen, a to ni menda nikogar motilo. Sveti Peter in sveti Anton sta bila tudi to pot v igri prijetna, domača, oba po srcu dobra, a vsak s svojimi muhami. Mladi angeli so ustvarjali lepo, blestečo živo kuliso. Petje otrok našega sobotnega tečaja je bilo vtakno v prizor, kar je bila domiselna novost. Doživeto in čisto so zapeli tri kitice Miklavževe pesmi. Seveda so bili že med prizorom deležni aplavza.

- Končno je nastopil sveti Miklavž: angeli so prišli v dvorano skozi vrata pri odru, svetnik pa skozi stranska vrata v dvorani — prej je še močno potrkal s palico po njih. Sledilo je obdarovanje 120 otrok, nekaj več kot lani. Kako čudovito je bilo opazovati obraze malih otrok: velike oči, odprta usta, zagledanost v svetnika in njegove lepe spremeljavce. Parklji so prišli šele proti koncu obdarovanja, pa še takrat jih je držal sveti Miklavž zelo

na kratko. „Vrečke-rdečke za deklice, dečke“ so bile tudi tokrat res miklavževske.

Fotografije miklavževanja so nadvse lepo uspele. In spet bo nekaj strani več v družinskih in v župnijskem albumu napolnjenih z lepimi spomini!

Adventne maše so bile tudi letos med najlepšimi v letu: velik obisk, lepo petje — nekajkrat je pel zbor —, vrsta ministrantov, pa božično pričakovanje in vedno številnejše prejetje obhajila.

nizozemska

Škrjančkov jubilej — Tretjo nedeljo v januarju, t. j. 16. 1. 1983, bomo slavili 10. obletnico Škrjančka.

Ob treh popoldne ob 11. uri na Adenauer laan v Nieuw Einde služba božja, pri kateri bosta s pesmijo sodelovala Škrjanček in Zvon.

Sledila bo priložnost za čestitke.

Po skromni pogostitvi se bomo pomudili v prijetni domači družbi ob slovenski pesmi.

Pridite v čim lepšem številu!

Zavedajmo se, sestre in bratje, da je mladina naša prihodnost. Edino veljavni način vzgoje je dober zgled v družini. Šola ali skupnost moreta samo dopolniti vzgojo družine. Bodimo solidarni s tistimi, ki se trudijo za našo mladino!

Družinski večer — Društvo sv. Barbare v Lindenheuvelu je 27. 11. 1982 imelo svoj vsakoletni družinski večer, ki je lepo uspel v zadovoljstvo vseh.

Naši bolniki — V zdravniški oskrbi v Heerlenu je g. Martin Romih. G. Franc Gril, predsednik društva sv. Barbare v Heerlerheide, ki je nekaj tednov bil v bolnici, se je vrnil na svoj dom. V bolnici je bila tudi ga. Marija Rojnik, ki kljub svojim letom skrbi za dobro voljo v naši skupnosti.

Vsem našim bolnikom pošiljamo posebna novoletna voščila in pozdrave.

Vsem rojakom, posebno pa še tistim, ki se trudijo za našo skup-

nost, voščimo blagoslovljeno leto 1983.

švedska

Pred kratkim se je v izložbah švedskih knjigarn pojavila knjiga Ivana Cankarja „Drängen Jernej“. Prevod Hlapca Jerneja v švedščino je za nas, ki živimo na Švedskem, in za slovensko kulturo nasploh, značajan kulturni dogodek. Knjiga je izšla pri založbi Anthropolos v Göteborgu. Gospodoma Borisu Jericiju in Larsu Fyhru moramo za posrečen prevod čestitati. Šveda, ki je z zanimanjem vzel knjigo v roke, sem vprašal za njegovo mnenje o delu. Bil je navdušen nad zgoščenim in slikovitim Cankarjevim pripovednim slogom ter tekočo in lepo švedščino, za kar gre zasluga prevajalca. Kolikor mi je znano, je to prvo obsežnejše delo slovenske literature, ki je v celoti prevedeno v švedščino. Upam, da bo knjiga našla svoje pripadajoče mesto na knjižnih policah Slovencev na Švedskem. Tudi kadar se bomo odločali za darilo svojim švedskim sosedom in znancem, nam bo ta dragocena in lepo opremljena knjiga prišla prav.

J. D.

GÖTEBORG

V soboto, 4. decembra, je slovenskim otrokom v Göteborgu nosil Miklavž. Po svoji starodavni navadi si ta čudoviti mož vedno priskrbi vrsto pomočnikov in spremljevalcev. Lepo je bilo videti zavzetost in skrbnost, s katero so Miklavžu njegovi sodelavci pomagali s pakiranjem in pripravljanjem vrečk, svetniki in angeli pa za nastop na nebeskem dvoru. Marko in Milena, ki sta predstavila sv. Petra in sv. Antona, sta se sorazmeroma dolgo besedilo lepo naučila na pamet in se nam predstavila z dokaj jasno in razločno izgovorjavo, kar za mladino, ki v šoli nima opravka s slovenščino, ni tako lahka zadeva.

48 otrok, več kot polovica še predšolskih, je bilo deležno Miklavževe darežljivosti. Ves trud, vložen v

Miklavževanje
v Göteborgu

pripravo, je bil nagrajen ob pogledu na mlado publiko, kako z zanimanjem in pozornostjo spremlja nastop svetnikov in angelov. Otroci so bili zadovoljni, da so letos mogli videti tudi dva parklja. Niso se ju preveč bali, saj še rožičkov nista imela, le z verigo sta strašila in dokaj sajasta sta bila videti.

Še nekaj o posebnostih v letu, ki prihaja. — Letos mineva 200 let, kar je katoliška Cerkev, prvič po nastopu protestantizma, dobila nekaj možnosti pastoralnega delovanja; možnosti, ki so ji bile s protestantsko reformacijo popolnoma odvzete. Poleti 1783 je papež Pij VI. poslal v Stockholm francoskega opata Nikolaja Osterja kot prvega apostolskega vikarja za Švedsko. To imenovanje je bilo možno, ker je leta 1781 švedski kralj Gustav III. pod vplivom razsvetljenjskih gibanj v Evropi izdal t. i. tolerančni edikt, s katerim je dovolil inozemskim katoličanom javno versko udejstvovanje. (Švedom je bilo še naprej prepovedano udeleževati se katoliškega bogoslužja.)

Omenjene zgodovinske okoliščine so zapustile svoje posledice. Nezaupanje do katoliške Cerkve je povzročilo številne predsodke proti katoličanom, ki so deloma prisotni še danes. Slovenci na Švedskem smo del katoliške Cerkve v tej deželi. Tudi od našega verskega življenja je odvisno, kako bo tu na severu napredovalo tako potrebno zaupanje med kristjani različnih veroizpovedi. Stockholmski škof Hu-

berfus Brandenburg želi, da bi obletnica, ko je bil narejen prvi korak k medsebojnemu zaupanju, bila prilika za duhovno prenovo. V ta namen naj bi bile v letu 1983 po župnijah duhovne obnove. Tudi slovenska oltarna občestva bi morala nekaj narediti v tej smeri. Začeli bomo takoj v januarju. Imeli bomo duhovno obnovo v Landskroni, Köpingu in Nybro, pozneje pa še drugod. Vodil jo bo izseljenski duhovnik iz Londona, za katerega slovenski škofje želijo, da nekajkrat na leto pride pomagat na Švedsko. O natančnem sporedu duhovne obnove boste pravočasno obveščeni.

švica

Miklavževanje — Na soloturnškem področju nas je tudi letos obiskal darežljivi Miklavž. V soboto, 4. dec. 1982, se je najprej ustavil v Oltenu, v nedeljo, 5. dec., pa v Solothurnu in Zürichu. Za to priložnost so ljudje v vseh krajih v popoldanskem času lično uredili najeto dvorano, v Zürichu pa še oder. Uradni začetek na vseh treh krajih je bila maša. Ko je v Oltenu in Zürichu prišel po maši Miklavž v dvorano, ga je nekaj otrok lepo pozdravilo in obenem zbranemu občestvu napovedalo njegov prihod, zato pa je v Solothurnu prišel Miklavž pozdravit ljudi na koncu maše kar v kapelo.

Največje veselje je seveda za otroke bilo, ko so po kratkem Miklavževem nagovoru darovi začeli romati iz angelovih rok skozi Miklavževe v njihove. Otroci so svojo hvaležnost izrazili z deklamiranjem, petjem ali igranjem. Po Miklavževem odhodu je bilo za vse še malo okrepčila, otroci so se razživeali, da je bilo veselje in po dvorani so se med seboj prepletali pogovor, smeh, godba in „petja glas“.

Iskrena hvala Miklavžu za darove in vsem, ki ste mu pripravili pot do nas!

Pogrebna maša za Minko Muraldovo — Dne 4. decembra 1982 je po razmeroma kratki, a hudi bolezni prešla iz zemeljskega v večno življenje medicinska sestra Minka (Marija) Murald. Zapustila je dobrega moža, ki ji je zlasti v zadnjih mesecih in tednih bil v veliko oporo in pomoč. Pogrebna maša je bila v torek, 7. decembra, v župnijski cerkvi sv. Janeza Boska v Baslu. Bogoslužje je ob somaševanju dveh slovenskih misijonarjev vodil domači župnik. Pokojna Minka je bila zvesta obiskovalka slovenske maše v Baslu, pri kateri je predvsem s svojim petjem oplešavala bogoslužje — zadnjikrat na veliki šmaren 1982. Ko na bolniški postelji ni več mogla peti z glasom, je pela s potrpežljivim prenašanjem bolečin, saj je trdno upala in verovala, da tudi s tako žrtvijo lahko pomaga Cerkvi in oznanjevalcem evangelija. Zdaj pa — lahko upamo — že poje večno slavo Bogu, ki naj ji bo bogat plačnik za vse. Draga Minka, počivaj v miru, mi pa te ne bomo pozabili!

Krsti v Švici leta 1982:

Amriswil: Feliks Filo, sin Jožefa in Antonije, r. Lapoša iz Rorschachberga; Kristina Potočnik, hči Alojza in Ivanke, r. Vukšinič.

St. Gallen: Ana Marija Zupančič, hči Jožefa in Jožefe, r. Martinčič iz Gossau/SG.

Solothurn: Peter Pavel Bunc, sin Jožefa Martina in Ljube, r. Kovačič.

Schaffhausen: Andrej Smolkovič, sin Jožefa in Jadranke, r. Bovanda; Roman Urnaut, sin Adolfa in Ljudmille, r. Repec iz Neuhausna.

Zürich: Angelika Mitrevski, hči

slovinci ob meji

KOROŠKA

Krščanska kulturna zveza je organizirala v koncertni hiši v Celovcu 7. novembra srečanje slovenskih mladinskih zborov. Prišli so pevčki iz Zilje, Roža in Podjune. — Družba sv. Mohorja v Celovcu je v knjižno zbirko za leto 1983 dala tele knjige: Koledar 1983, Karl Mauser: Le eno je potrebno, Stanko Janežič: Zemlja in ljudje, Dr. Pavle Zablatnik: Od zibelke do groba. — V novembru je prirejal. Tinski dom dopustniške dneve za stare s predavanji in razgovori. Letos se jih je udeležilo dvainpetdeset Slovencev iz južne Koroške. — Od 22. do 29. novembra je bil v Tinjah izobraževalni tečaj za dekleta. — V novem kulturnem domu v Ledincih se je vršilo 28. nov. mladinsko srečanje za mlade iz Zilje in Roža, ki je zelo dobro uspelo. — Dr. Pavle Zablatnik, upokojeni ravnatelj Slovenske gimnazije v Celovcu, je 4. dec. praznoval 70 let življenja. Na predve-

Tomamislava in Dragice, r. Vranovska; Gregor Konda, sin Ivana in Jožefe, r. Penca iz Aaraua; Robert Žgavc, sin Alojza in Anice, r. Potočnik; Julija Katarina, hči Jelke Širok; Ivan Markič, sin Pavla in Terezije, r. Kraner; Ana Žvar, hči Antona in Ane, r. Tukšar; Karmela Košir, hči Janeza in Veselke, r. Mihil iz Würenlosa/AG; Katarina Horjak, hči Stanislava in Milene, r. Pešec; Klavdija Hilfiker, hči Wernerja in Jožefe, r. Turk iz Thalwila/ZH.

Poroke: V Infenthalu pri Oltnu sta se poročila Valentin Zdravko Mikola in Bernadette Meier; v Solothurnu Fortuna Oreste in Ivanka Klinar; v Zürichu Pavel Markič in Terezija Kraner; na Brezjah pa sta si obljubila zvestobo Werner Hilfiker in Jožefa Turk.

Staršem in novoporočenim čestitamo in želimo blagoslova ter božjega varstva v življenju!

čer sta mu Krščanska kulturna zveza in Slovenska gimnazija priredili akademijo v Tinjah. — Škof dr. Kapellari je imenoval za novega dekana dekanije Rožek župnika iz Loge vasi, g. Martina Hotimitza, ki bo nasledil dosedanjega dekana msgr. dr. Hornböcka. — Posojilnica Borovlje je praznovala 75-letnico delovanja. Jubilej so slovesno obhajali.

GORIŠKA

Goriški slovenski skavti so 7. nov. v prostorih Katoliškega doma v Gorici obhajali 30-letnico delovanja. Na prireditvi so sodelovali tudi skavti iz Trsta. — Pokojni goriški nadškof Peter Cocolin je dobil 17. novembra naslednika. Za nadškofa je bil imenovan vrhovni predstojnik minoritskega reda (črni frančiškani) p. Anton Vital Bommarco. Novi nadškof je bil rojen 21. sept. 1923 na otoku Čres, ki je takrat pripadal Italiji. Mati se je pisala Ivana Susić. — Goriška Mohorjeva družba je izdala knjigo, ki jo je napisal slovenski župnik v Sao Paulu, g. Ludvik Ceglar, o brazilskem misijonarju p. Severinu Madonu. Ta kapucinski pater je bil Slovenec z Goriškega in v Braziliji zelo znana osebnost. — Knjižni dar goriške Mohorjeve družbe za leto 1983 vsebuje poleg omenjene Ceglarjeve knjige še Koledar za 1983, Stepan Zavrlavo Rojstvo v Betlehemu in 1 snopič druge knjige Primorskega slov. biografskega leksikona. — Za Slovence v Gorici se je vršil od 21. do 28. novembra misijon. Govori so bili v cerkvi sv. Ivana in sv. Ignacija na Travniku. — Zveza slov. kat. prosvete je v Katoliškem domu v Gorici pripravila že 24ič "Ceciljanko" in sicer v soboto, 20., in v nedeljo, 21. novembra. V soboto je nastopilo osem, v nedeljo pa 11 zborov. — O nekdanjem profesorju in uredniku "Rimskega katolika" in kasnejšem škofu na otoku Krk, dr. Antonu Mahničju, je predaval v Gorici urednik Družine dr. Drago Klemenčič. — Župnik slovenske župnije v Gorici, msgr. Franc Močnik je bil imenovan za stolnega kanonika v Gorici.

TRŽAŠKA

Za novega župnika v Boljuncu pri Trstu je bil imenovan dosednji župnik v Mačkoljah g. Franc Vončina. — Na

Mirenskem gradu pri Novi Gorici je umrl 9. nov. lazarist g. Ludvik Šavelj. Leta 1938 je prišel v Trst in tam misijonaril dolga leta, dokler ni pred nekaj leti stopil v pokoj. Bil je eden od najbolj poznanih duhovnikov v slovenski Julijski krajini. — Dejansko zaprtje meje z novembrskimi odredbami je silno prizadelo tržaške trgovce, saj je od tedaj na tržaških ulicah postalo mrtvo in trgovine so prazne. Sedaj šele trgovci vidijo, kaj so s kupci onstran meje, do katerih so bili dostikrat neprijazni, izgubili. — V prostorih Devinske osnovne šole sta 27. novembra priredila zbora "Fantje izpod Grmade" in domači dekleški zbor "Devin" kulturni večer. — Zveza slovenskih cerkvenih pevskih zborov je 28. nov. priredila v Kulturnem domu v Trstu zborovsko revijo v čast sv. Cecilije, zavetnice pevcev.

slovinci po svetu

AVSTRALIJA

Slovenski metropolit dr. Šuštar name-rava obiskati Slovence v Avstraliji. Tam se bo mudil tri tedne, zadnji teden januarja in prva dva tedna v februarju. — Od 1. nov. 1981 do 1. nov. 1982 je 55 slovenskih rojakov odšlo v večnost. Gotovo je število še večje, ker verska središča le ne dobijo vseh podatkov. — Sydneyski katoliški Slovenci upajo, da bo dvorana, ki jo gradijo, toliko dovršena, da jo bo nadškof dr. Šuštar ob svojem obisku lahko blagoslovil. Skupaj z blagoslovitvijo bodo praznovali 10-letnico blagoslovitve sedanje cerkve v Merrylandsu, kjer je sedež Slov. kat. misije za Sydney. — Adelaideški Slovenci pridno pomagajo s prostovoljnim delom pri graditvi njihove cerkvice. Upajo, da jim bo uspelo vsaj v glavnem delo dokončati do obiska ljubljanskega nadškofa, ki bo cerkvico blagoslovil. — Na misijonsko nedeljo so v Adelaidi zbrali 700 dolarjev za naše misijonarje. — P. Bazilij spet pripravlja v januarju trite-

densko kolonijo ob morju. Prvi teden je za družine, drugi za dekleta in tretji za fante.

ARGENTINA

Argentinski Slovenci so še vedno pod vtisom obiska ljubljanskega nadškofa. Tamkajšnje slovensko časopisje je polno poročil o lepih srečanjih z nadškofom. Obiskal je vse skupnosti, tudi najmanjšo v Berazategui, kjer živi nekaj nad deset slovenskih družin in imajo svoj lasten dom. — Amaterski igralci so v režiji Cirila Markeža pripravili v Bariločah komedijo Gospoka kmetija. — V centralni slovenski hiši v Buenos Airesu so priredili veličastno akademijo na čast Kristusu Kralju. Takih akademij smo bili nekdaj navajeni. Doma jih ni več, ker zanje ni možnosti. Hvala Bogu, da vsaj argentinski Slovenci nadaljujejo s to staro tradicijo. — Katoliški tednik "Esquiu" je objavil daljši razgovor s slovenskim metropolitom. Nadškof je odgovarjal na vprašanja in pokazal moč in nemoč slovenske Cerkve v "socialistični samoupravni družbi". — Slovensko planinsko društvo v Argentini pripravlja planinski tečaj, ki se bo vršil pod vodstvom Himalajca Dinka Bertonclja v bariloških gorah. — V Argentini je sredi novembra umrl mnogim znani taboriščni profesor Vinko Logar, po rodu iz Kranja. — Igralska družina Slomškovega doma je na Slovenski pristavi zai-

grala dr. Kociprovo igro Šentjurjevski provizor. — Na isti pristavi so igralci Hladnikovega doma iz Lanusa zaigrali Detelovo komedijo Učenjak, pristavski igralci pa Mihe Gaserja komično tridejanko Pri rdečem jelenu. Vse tri igre so bile večkrat ponovljene tudi na drugih odrih.

ZDA

Oktoberjski nastop slovenske folklorne skupine Kres v šenklerski dvorani v Clevelandu je izredno dobro uspel. Dvorana je bila polna kot že leta ne. — V isti dvorani je 20. oktobra priredil Slovensko-ameriški kulturni svet Slovenski večer. Med nastopajočimi so bili poleg drugih Slovenski folklorni institut, Glasbena Matica in Fantje na vasi. Častni gost je bil pomožni škof Edvard Pevec, glavni govornik pa senator Lauše. — V Chicagu je 19. septembra bila proslava 60-letnice ustanovitve farne šole pri sv. Štefanu. Šolo vodijo vsa leta od ustanovitve slovenske šolske sestre. Šolo je dovršilo 1786 učencev, dva od njih sta postala duhovnika. — V Fairfieldu (Conn.) so 23. oktobra priredili Slovenski festival. Gostovali so tudi clevelandski Fantje na vasi, Alpski sekstet in Zvonovi pevci. Festival prirejata Liga slovenskih Amerikancev in društvo Zvon. V Chicagu so 30. oktobra priredili Slovenski dan. Gospodična Slovenskega dneva Katarina Vučko je prebrala po-

zdravni pismi guvernerja in županje čikaškega mesta. Sodelovalo je nad 100 plesalcev Slov. folklorne instituta in čikaških plesalcev, pevci iz Clevelanda, Milwaukeeja in ansambel Glas Slovenije. — V Chicagu je 13. nov. gostoval v veliki dvorani pri sv. Štefanu clevelandski zbor Korotan, ki ima za seboj že 30 let delovanja.

KANADA

V farni dvorani pri Brezmadežni v Novem Torontu so 16. oktobra priredili Koroški večer. Med drugim programom je bil na vrsti tudi govor pom. škofa dr. Ambrožiča. Čisti dobiček je namenjen Mohorjevim domovom. — Na slovenskem letovišču pri Boltonu so 4. sept. priredili Baragov dan. Maševal in pridigal je ljubljanski kanonik g. Miha Golob. — V slovensko šolo v župniji Brezmadežne se je prijavilo 190 učenec.

(nadaljevanje s 7. strani)

stopnji dogaja? V meri, v kateri se stopnjam drugim podarjamo, postajamo prijatelji. Vsaka dobra jed in pičja ljudi združuje, med seboj približuje. Obhajanje evharistije, skupno prejetje obhajila, bi nam moralo pokazati, da je vse naše življenje "skrivnost vere": da živimo drug od drugega, od kruha in vina, da nam je vse podarjeno zato, da to vse delimo z drugimi.

dragi bravci!

Pred Vami je nova številka NAŠE LUČI. Upamo, da Vam bo všeč.

Veselo nas je iznenadila pred kratkim izjava nekega našega poverjenika: „Na svojem področju skušam ohranjati število naročnikov NAŠE LUČI neokrnjeno. Če kdo od doslejšnjih naročnikov umrje ali se odseli domov, iščem novega naročnika toliko časa, dokler ga ne najdem.“

Kajpada je naša želja, da bi vsi poverjeniki NAŠE LUČI ravnali enako.

Zadnja leta so se oglasili novi naročniki iz morja: vsak mesec gre tja več izvodov revije. A NAŠA LUČ je v prvi vrsti namenjena Slovincem v Evropi: izseljencem in zdomcem, pa seveda, kolikor je mogoče, našim rojakom v matični domovini; tudi med temi je je vsako leto več.

Revija ima po volji njenih ustanoviteljev predvsem dva namena: biti svoboden glas slovenskih kristjanov in povezovati le-té po zahodni Evropi.

- GLAS V SVOBODI. To je pač usoda vseh Kristusovih učencev: pričati za resnico, pravico, svobodo in ljubezen, posebno še, če je narod ukljen v enopartijsko diktaturo.

- POVEZOVANJE. Ker smo slovenski kristjani po vsej zahodni Evropi tako zelo razpršeni, nujno potrebujemo za to, da se kot taki sploh obdržimo, neko vez.

Zaradi obeh razlogov Vas prosimo: ostanite nam zvesti in pridobite nam novih naročnikov!

Uredniki

poštni nabiralnik

PISMO IZ AFRIKE

Zadnja misijonska nedelja (17. okt. 82) mi bo ostala posebno v spominu. Z jutranjim svitom je pristalo naše letalo na afriških tleh, najprej za kratek postanek v glavnem mestu Zaire — Kinšasi, nato pa na jugu, v Lubumbashiju. Na tem področju je sedaj moje novo delovno mesto.

Ko sem odhajal iz domovine, so mi mnogi na različne načine hoteli izkazati svojo dobroto. Toliko mi jih je obljubilo molitev in spominjanje. Nikoli nisem občutil bolj kot sedaj, kaj to pomeni. To je še edino, kar v življenju zdrži in tudi daljave spreminja v duhovno bližino. Bog vsem povrni za vse!

Zaire, kot najbrž Afrika nasploh, je dežela nasprotij. Minila je največja vročina, ki sem je bil z obilico komarjev še deležen: 36° do 37°C. Začelo se je deževje, ki bo menda namakalo zemljo tja do velike noči.

Lubumbashi je mesto z okoli 600.000 prebivalci, a mesto po afriško. Morda živi kakšna tisočinka ljudi na človeka vreden način. To je vladajo-

či, upravni in trgovski kader. Večina ljudi pa živi v nekakšni očitno nasprotni — kakor kameni — dobi. Med kočicami iz surove opeke (kar je že veliko), komaj pokritimi, slišiš tranzistor. Med to bedo in po blatu rije bahat mercedes.

A to je tudi dežela življenja in velikih vrednot. Ena največjih je družina, zlasti družina z otroki. V vsaki družini jih je toliko, kolikor „jih Bog da“. Ne da bi te poznali, te pozdravljajo: „Jambo baba!“, „Dober dan, oče!“ Od kod jim takšna kultura, ki jo celó v Evropi zaman pričakuješ, večkrat tudi od tistih, ki si jim razlagal Jezusov nauk?

Današnja nedeljska maša v neki predmestni župniji je bila zame posebno doživetje. Česa takšnega še nisem videl. Urejena množica sicer skromnih ljudi, mater z otroki (ki jih ni slišati jokati), mladih... Sodelovanje z vstajanjem, prinašanjem skromnih darov, razgibanjem petjem, prijetnim za uho, ob spremljavi tamtama... Skupine fantkov in deklic s simboli in zastavami... To je barvitost mladega afriškega krščanstva.

To pa je tudi upanje Zaircev, kajti deželo razjeda korupcija vladajočih, izkoriščanje tovarnarjev in trgovcev, česar posledica je beda in bolezní kot malarija, kolera, anemija itd.

Ne manjka torej nevarnosti, ne manjka pa tudi dela in veselja v zavesti, da si pri ubogih.

Alojzij Snoj,
Lubumbashi, Zaire Afrika

REPUBLIKA SLOVENIJA SE POTEGUJE ZA ODPRTE MEJE

(nadaljevanje s 13. strani)

Spričo tega dejanskega stanja mislijo visoki politični funkcionarji v Sloveniji, da je danes naloga prav te republike, da se zavzema za nadaljevanje svobodnega razvoja v Jugoslaviji in da brani pridobitve obeh zadnjih desetletij, vključno nečelo odprtih mej.

Neki višji slovenski politik je v pogovoru povedal, da se je Jugoslavija po prelomu z Moskvo (1948) lahko silnemu pritisku upirala samo zato, ker je iskala rešitev za svoje težave v smeri svobode.

Na to bi morali misliti tudi v sedanjem položaju. Vsako ravnanje v nasprotnem smislu bi vodilo k notranjim sporom, bi zaostrovalo položaj in bi ustvarjalo pri občanah zagrenjenost.

Čuti je tudi priznanje, da sprejeti gospodarski ukrepi v veliki meri učinkujejo prav nasprotno in ogrožajo druge cilje gospodarske politike. Zdomski delavci so vznemirjeni, lastniki deviznih računov negotovi, turisti zastrašeni in naporí za pospeševanje tako imenovanega „malega gospodarstva“, to je zasebnih podjetij, v nevarnosti.

Na mejnih prehodih se odigravajo vznemirljivi prizori: da odpravijo okrog sto avtov, v večini le še udeležencev maloobmejnega prometa,

potrebujejo cariniki poldrugó uro. Zdi se, da bo odpravljanje božičnega prometa odločalo o tem, ali bo v prihodnje moč imeti Jugoslavijo še za turistično deželo.

Avstrija in Italija sta Jugoslaviji sporočili, da imata onidve nove mejne ukrepe za prelom pogodbe o maloobmejnem prometu. Uradna mesta v Ljubljani odgovarjajo, da bodo pregledali vse vidike položaja na mejah, med drugim tudi vpliv na narodne manjšine na obeh straneh meje. Prizadevajo si, kolikor je to v pristojnosti republike, učinke mejne zapore ublažiti s pravili o izjemah. To narekujejo že politični učinki v Sloveniji: vzdušje postaja bolj nacionalistično, nevolja proti Jugoslaviji raste. Kajpada raste na drugi strani pri centralistih in vzhodnih republikah odpor, da bi posebnim željam Slovenije ustregli.

Carina je zadeva zvezne vlade. Če pa Sloveniji v prihodnjih razpravah uspe v Jugoslaviji te težnje po osamitvi ustaviti in krmilo obrniti spet v smer napredka in odprtosti nazven, bo s tem prispevala zgodovinsko storitev. Mnogo Slovencev se danes sprašuje, ali bodo njihovi oblastniki imeli pogum za to.

FRANKFURTER ALLGEMEINE
ZEITUNG, Frankfurt, 30. nov. 82/3.

naša luč

eden najbolj
zanimivih
slovenskih listov

mora v vsako
slovensko hišo

v izseljenstvu,
zdomstvu,
zamejstvu
in doma

še prvo pa drugo pa tretje!

KDOR ŽAKELJ DRŽI

Vladimir Dedijer piše v svoji zadnji knjigi o Titu, da mu je (ta) leta 1951 pravil, da „je videl v Sovjetiji ogromno krivic, preganjanj, umorov, nesvobode, toda moja revolucionarna dolžnost mi je narekovala — molčati.“

Slovenski komunistični revolucionar Maček v svojih Spominih prizna isto: „Vsi, ki smo se vrnili iz Sovjetske zveze, smo vedeli za te grozote, vsi smo molčali o njih, da ne bi plašili naših ljudi, ki smo jih vabili v revolucijo za Stalina.“

Naš pripis:

„Kdor krade in kdor žakelj drži, sta oba enaka“ (slovenski pregovor).

KATOLIŠKI GLAS, Gorica-Trst, 14. okt. 82/2.

TAJNA POLICIJA POD LUPO

Jugoslovanski parlament namerava postaviti komisijo, ki se bo lotila delovanja državne tajne policije UDBE. Petglava komisija bo imela izredna opolnomočenja, da bo nadzorovala „pravno mero“ delovanja tajne policije. Glavna paznja bo pri tem veljala „spoštovanju državljanov svobod, pravic in dolžnosti“.

V zadnjem času se v jugoslovanskem tisku množijo poročila, da je prihajalo do samovolje UDBE. Agenti tajne policije so osumljence mučili in tudi nedolžne topli. V nekem posebno surovem primeru sta dva nastavljenca nekega moškega tako pretepla, da je umrl. Oba agenta se morata zagovarjati zaradi uboja.

SÜDDEUTSCHE ZEITUNG, München, 15. okt. 82/9.

PROCESI

V Jugoslaviji je bilo v preteklih šestih mesecih obtoženih zaradi političnih deliktov 268 oseb, kot poroča Tanjug. Obtoženci so povečini razumniki, študentje in višji srednješolci.

DIE WELT, Hamburg, 15. okt. 82/1.

DOLGOVI

Jugoslavija mora letos (1982) vrniti skupaj 5,35 milijard dolarjev (13,4 milijard mark) obresti za posojila v tujini. V prvih petih mesecih je od tega plačala 1,7 milijardo dolarjev. S skoraj 20 milijardami dolarjev (okrog 50 milijard mark) dolgov v tujini dosega Jugoslavija najvišjo zadolženost na posameznika v Vzhodni Evropi.

Dohodki v devizah so pritekali letos (1982) bolj skromno, kot so pričakovali. Ne zunanja trgovina ne turizem se nista razvijala po napovedih. Namesto pričakovane 1,55 milijarde dolarjev je Jugoslavija dobila od turistov le 1,1 milijardo dolarjev.

DIE WELT, Hamburg, 15. okt. 82/14.

JUGOSLAVIJA VARČUJE

Dolge kače ljudi pri avtobusnih postajah, zaprte bencinske črpalke in kljub čudovitemu vremenu za izlete zaprte turistične agencije. Ta podoba se je nudila v Sloveniji že zadnji konec tedna. Zasebni avtni promet na progi Maribor-Ljubljana je upadel za dve tretjini. Maloštevilni avti, ki tu vozijo, vozijo kot polži, da s tem varčujejo z bencinom.

V eni najbolj priljubljenih izletniških točkah, v Savinjski dolini, so bile malodane vse krčme zaprte. Maloštevilni avtobusi so se sem in tja lovili za odprto restavracijo. Zasebnih avtov sploh ni bilo več videti. Na okrog 120 km dolgi progi med Mariborom in Celjem je bila odprta ena sama bencinska črpalka.

Razpoloženje ljudi je na tleh. Zaradi grozečih varčevalnih ukrepov glede toka se oskrbujejo s svečami in petrolejem. Državna TV bo te dni začela svoj nočni spored sklepati že ob 10. zvečer.

DIE WELT, Hamburg, 19. okt. 82/18.

LE MALO APARATOV JE MOČ ŠE UVOZITI ZASEBNO

V petek (22. okt.) je začel veljati nov odlok zveznega izvršnega sveta o zasebnem uvozu, ki ta uvoz zelo omejuje, saj ga omogoča v glavnem le čez konsignacijska skladišča (= skladišča za prodajo tujih proizvodov) v Jugoslaviji. Velik del zasebnega uvoza se je

doslej odvijal v okviru uvoza gospodinskih aparatov. Tako je bilo moč uvažati elektrotehnične aparate, orodje, fotografske aparate, sprejemnike, čolne in opremo zanje, „nebistvene“ avtomobilske dele kot bate, svečke, šipe ipd. Zdaj teh reči ni moč uvažati, razen če jih je moč kupiti v konsignacijskih skladiščih pri nas.

Zasebni uvoz so zdaj omejili zgolj na predmete za osebno porabo in osebna darila za svoje družinske člane, vendar le do skupne vrednosti do 1500 dinarjev. Kdor bi hotel uvoziti več kot toliko, bo moral bodisi te reči pokloniti na carinarnici ali pa jih takoj odnesti nazaj v tujino. Kljub negodovanju občanov je res, da tudi zdravil, ki bi bila dražja od 1500 dinarjev, ni moč uvoziti.

Obrtniki po novem sami ne smejo več uvažati nikakršnih strojev, pač pa lahko uvozijo določeno količino reprodukcijskega blaga za svoje delo. Količino tega smejo na leto uvoziti, je odvisno od vrste obrti, ki jo opravljajo. Proizvodni obrtniki smejo uvoziti na leto za 100.000 dinarjev surovin, storitveni pa za 50.000 dinarjev. Novih omejitev glede nakupa strojev ipd. ni za zdomec, torej za tiste, ki so šli vsaj za dve leti delat v tujino.

Tudi pri uvažanju s pomočjo poštne pošiljke ni več nobenih olajšav, kot do zdaj, ko je bilo moč za 200 dinarjev blaga uvoziti brez carine. Zdaj je za vseh 1500 dinarjev dovoljenega blaga, ki ga je moč uvoziti na ta način, treba plačati carino.

DELO, Ljubljana, 26. okt. 82/3.

Z ZAPOSLOVANJEM VRAČAJOČIH SE ZDOMCEV TEŽAVE

Jugoslovanska uprava za delo ima očitno z vključevanjem v delovni proces zdomcev, ki so se vrnili domov, velike težave. Leta 1981 je od 13.000 delavcev, ki so se javili, bilo moč posredovati delovno mesto le 4600. Isto leto se je vrnilo v Jugoslavijo skupaj z družinskimi člani 40.000 občanov, medtem ko se jih je istočasno preselilo v zahodnoevropske države 25.000. V Jugoslaviji dobijo delo brez posredovanja urada za zaposlovanje predvsem visoko kvalificirani ali na sploh kvalificirani delavci. Nekvalificirane moči gredo pogosto v kmetijstvo. V Jugosla-

na kateri slovenski tečaj v tujini?

Pri priznavanju posameznih razredov tujih osnovnih šol in pri nostrifikaciji (= priznanju veljavnosti) spričeval o končani osnovni šoli se upošteva (doma) predvsem, koliko in katere razrede je učenec uspešno končal v tujini. Obiskovanje dopolnilnega pouka slovenskega jezika v tujini ni pogoj za nostrifikacijo spričevala tuje osnovne šole.

NAŠ DELAVEC, Ljubljana,
jul./avg. 80/10.

Obiskovanje slovenskih tečajev v tujini, ki jih organizira jugoslovanska oblast, torej ni pogoj za nadaljevanje otrokovega šolanja doma. V primeru, da je v nekem kraju v zdomstvu več tečajev (tisti, ki ga pripravlja Cerkev, in tisti, ki ga pripravlja oblast), se bodo morali starši pač odločiti za tistega, ki otroku več nudi. Pri tem ne gre spregledati dejstva, da dajejo tečaji otrokom tudi življenjsko usmeritev, tako ali tako.

BOJ KORUPCIJI

„Zadnje dni smo zaprli več poslovnih ljudi, ker so poverili dva milijona dolarjev,“ je rekel po televiziji Dolanc. Ni omenil imen teh ljudi, je pa povedal, da so prizadele letošnje (1982) povere gospodarstvu štiri milijarde dinarjev škode (570 milijonov francoskih frankov).

Dolanc je bil posebno nejevoljen zaradi ravnanja določenih ljudi v zunanjetrogovinskih podjetjih. Ta podjetja veljajo že doglo za žarišča korupcije, čeprav so njihovi uslužbenci med najboljši plačani. Direktorje teh podjetij imenujejo občani „barone socialistične družbe“. Mnogi od njih imajo znatne vsote deviz v tujih bankah. Jugoslovanski tisk objavlja vsak dan vrsto primerov korupcije.

Jugoslovanskemu sodnemu sistemu grozi, da se zaradi neštevilnih sporov zruši: odločati mora v milijontih primerih. Menda je Jugoslavija na celem svetu dežela z največ spori. Tudi delavci se v tej džungli zakonov počutijo izgubljene in nemočne.

Predvsem razumniki zahtevajo spremembo sistema. A Titovi dediči to terjatev nevzdržno zavračajo — pač zato, da bi dediščino ohranili.

LE MONDE, Pariz, 26. okt. 82.

JUGOSLAVIJA ZATEGUJE PAS

Trenutni glavni šibi jugoslovanske družbe sta po mnenju vodilnih davčna

utaja in korupcija. Tožbe zaradi gospodarskih prestopkov so se v desetih letih povzpele s 14.000 primerov na 41.000. Povrhu vsega gre pri tem, kot je izjavil eden vodilnih, „samo za manjše prestopke“. Le redko se dogodi, da je možno večje ribe (direktorje podjetij, bank, člane republiških vlad, voditelje sindikatov ali športnih klubov itd.) prijeti.

V Jugoslaviji se začenja porajati vprašanje, ali je tolikšno gospodarsko krizo sploh moč reševati brez prejšnje ali slejšnje globoke politične spremembe.

LA CROIX, Pariz, 27. okt. 82/4.

POLITIČNA ŠKODA

Neprijetni in neljubi dogodki na nekaterih mejnih prehodih, ko se je med nedavnimi prazniki napotilo na krajši obisk v domovino več desetstisoč zdomcev, zlasti iz Avstrije in ZR Nemčije, so dvignili veliko prahu. Tuja sredstva javnega obveščanja, zlasti avstrijski časopisi in televizija, so dolge kolone zdomcev, ki so v vrstah pred mejnimi prehodi čakali tudi po pet ali šest ur, prikazali kot senzacijo, vmes pa seveda ni manjkalo posmehovanja in škodoželjnosti, zlasti ob pogledu na velike kupe blaga, ki so ga zdomci odvrgli na „nikogaršnjo zemljo“, ker pač niso hoteli plačati carine po novih predpisih.

DELO, Ljubljana, 10. nov. 82/4.

Viji je trenutno več kot 800.000 brezposelnih.

SÜDDEUTSCHE ZEITUNG, München,
26. okt. 82/6.

kdo pravi, da se doma ne smejejo?

KDOR BERE MED VRSTICAMI, VÉ TUDI, KAJ NI NAPISANO.

Bivši direktor Ine Djureković je bil, zdaj že vemo, pokvarjenec od otroških let, sovražnik iz mladih dni in saboter od začetka do kraja. Ko ne bi pobegnili, bi bil še naprej dober komunist, pošten samoupravljaec, vzoren voditelj. In imel bi neoporečno preteklost. Na zdravje!

LJUDJE Z DVOJNO MORALO IMAJO DVAKRAT VEČ.

Lovska sezona je v polnem teku. Na muhi imamo v glavnem zajce. Lov na večjo zverjad je najavljen, vendar se še ni začel. Razen tu in tam. Bolj tam kot tu.

TAM, KJER PADE MORALA, NASTANE VHOD V PODZEMLJE.

Res je, da nimam šestega čuta. Vendar mi je tudi teh pet dovolj, da slišim, otipam, vidim in občutim obstoječe stanje. In na srečo ga lahko tudi zavoham.

„KAKO GRE TEMU DELAVCU?“ — „DOBRO! PRAVI, DA JE VSEGA SIT.“

Dan republike bomo tokrat proslavili v mejah svojih možnosti. Zaradi depozita pa tudi v mejah svoje države.

po Pavlihu

oglasi

• Dragi rojaki! Za vašo SELITEV v domovino se Vam toplo priporočamo. — Obrnite se na naslov: Gebr. HORŽEN, Möbeltransporte, Herderstraße 36, D-4010 Hilden bei Düsseldorf. (Telefon 02 1 03 - 44 5 62). — Informacije dobite pisмено ali po telefonu v slovenščini ali nemščini.

• Potujete v RIM? Dobrodošli v hotelu BLED, Via S. Croce in Gerusalemme 40, 00185 Roma, tel. (06) 777 102. Na razpolago so Vam komfortne sobe s kopalnico, klimatičnimi napravami in radiom, lastni parkirni prostor in restavracija v alpskem slogu. Zagotovljeno Vam je prijetno občutje med slovenskim osebjem. Lastnik: Vinko Levstik.

• Tapainer-aparati in traki za vezenje trsov, JEANS-HLAČE DM 5.—; velika izbira AVTO-RADIEV in RADIOAPARATOV s kaseto. Razni stroji in orodje. Zahtevajte naš prospekt! — JODE-BILLIGMARKT, Marsstraße 15, D-8000 München 2, BRD.

• PREVAJANJE V MÜNCHNU — Dipl. filolog JOSEF ARECH Vam uradno uredi prevode iz slovenščine in srbohrvaščine, piše prošnje in nudi pravno pomoč; pouk nem-

ščine in slovenščine. — 8000 München 45, Situlistr. 71b (U-Bahn 6, postaja Freimann), tel. (089) 32 68 13.

• PRODAM opremljeno dvosobno stanovanje (54 m²) v drugem nadstropju v Ljubljani, center na Prulah, najboljšemu ponudniku za nemške marke. — Pojasnila: Bezjak Stane, Echinger Str. 12, 8044 Unterschleißheim, BRD, ali pod tel. štev. 0038/61/317178 v Ljubljani.

• Na lepem kraju v središču Ormoža UGODNO NA PRODAJ lepa enodružinska hiša ob asfaltirani cesti s priključkom na javno kanalizacijo, vodovod in osvetljavo. Električna napeljava, parketi, ogrevanje po lončenih pečeh in na olje. Pet sob, kuhinja z boilerjem, ometana podstrešna izba, veliko podstrešje in tridelna klet. Stanovanjska površina 116,70 m², brez izbe. Okrog hiše lep vrt 800 m², 22 sadnih dreves, tudi orehi, drvarnica, garaža, kopani vodnjak, 46 m² poploščene površine pred hišo. Ponudbe po telefonu 0039-40-211449 (Trst) ali pisмено: poste restante, carta d'identità N. 324 15692, Trieste, Italija.

• PRODAM enostanovanjsko hišo (110 m²)

z idealno lego ob Metelkovi cesti v Mariboru. Hiša je zgrajena leta 1972 in ima centralno kurjavo, garažo in vrt. — Pojasnila dobite pod tel. štev. 0731/69 2 56, BRD.

• PRODAM štirisobno stanovanje (115 m²) v prvem nadstropju v centru Ljubljane, vselivo event. z opremo. Ima etažno centralno kurjavo, telefon, klet, vrt in garažo. — Za pojasnila se obrnite na naslov: Vernik, Zarnikova 9, YU 61000 Ljubljana.

POPRAVEK

V zadnji številki NAŠE LUČI nam jo je tiskarski škrat zagodel. V prispevku DOLGO HIRANJE (str. 13) je zapisano: "... čeprav uradno navajajo 120 milijard dolarjev zadolžitve v tujini..." Kot je v več drugih člankih v isti številki zapisano, gre "le" za 20 milijard dolarjev.

Bravcem se za pomoto opravičujem!

V sleherni slovenski knjižnici morajo biti te knjige:

V ROGU LEŽIMO POBITI (Tomaž Kovač)

TEHARJE SO TLAKOVANE Z NAŠO KRVJO (Matjaž Klepec)

Izjave svobodnjakov, ki so se med vojno v Sloveniji uprli stalinistični revoluciji, pa so jih Angleži po izdaji poslali domov.

Vse te knjige lahko naročite na naslov: MOHORJEVA KNJIGARNA, Viktringer Ring 26, A-9020 Klagenfurt.

preberite!

PREVODE DOKUMENTOV, ki jih potrebujete za sklenitev zakona, vam radi poskrbijo slovenski duhovniki. Obrnite se vedno na najbližjega!

ZA CERKVENO POROKO potrebujete krstni list, ki ni star več kot tri mesece: Javite se en mesec pred poroko pri duhovniku, ki vas bo poročil, da lahko uredi oklice in dokumente in se zmeni s krajevnim župnikom za kraj in čas poroke.

NA VSEH URADIH, kjer vas sprašujejo po narodnosti ali državljanstvu, povejte najprej, da ste Slovenci, potem šele, da ste Jugoslovani. Pri izpolnjevanju vseh formularjev napišite pri rojstnem kraju vedno: Slovenija-Jugoslavija.

MALE OGLASE sprejema uredništvo "Naše luči" do 5. v mesecu pred naslednjo številko. Oglasi smejo obsegati največ 100 besed. Za vsebino oglasov uredništvo ne odgovarja. Cenik malih glasov: Minimalna cena (do 20 besed) je: 200 avstrijskih šilingov, vsaka nadaljnja beseda pa 5 avstrijskih šilingov (ali pa enaka vrednost v drugi valuti). Oglase je treba vnaprej plačati. Uredništvo posreduje le naslov oglaševalca, na druga vprašanja glede malih oglasov ne odgovarja. Kdor hoče zvedeti za naslov oglaševalca, naj pošlje v pismu v denarju ali v mednarodnih poštinih kuponih pristojbino za dvojne pisem za tujino.

ni vsak, ki se ti smeje, tvoj prijatelj!

„Kaj te pa tako skrbi?“ vpraša prijatelj prijatelja.

„Ženi moram kupiti za god dobro vino, pa preiščujem, katero mi je najbolj všeč.“

o

Poročnik vojakom: „Dve novici imam: eno slabo, eno dobro. Slaba je, da nimamo danes za kosilo drugega kot deževnike. Dobra pa, da jih ni dosti za vse.“

o

„Ata, kaj je to šef?“

„To je človek kot vsak drug, le da sam tega ne ve.“

o

„Polonica, kolikokrat sem ti že rekla, da pri mizi ne smeš bingljati z nogami! Kaj nimaš ušes?“

„Kako naj pa migljam z ušesi?“

o

Ona: „Le zakaj si kar naprej izmišljaš toliko izgovorov?“

On: „Ker me kar naprej toliko sprušuješ.“

o

Tašča je pri družini svoje hčerke že tri tedne in se ji še nič ne mudi preč. Pa vpraša svojega zeta: „Ali imate še kakšno knjigo, ki je še nisem prebrala.“

„Ja,“ pravi ta, „še. Vozni red.“

o

Zakonski pepir.

„Dala sem ti najlepša leta svojega življenja.“

„Moja pa vzela.“

o

Pijanec ustavi mimoidočega: „Koliko bušk imam na čelu?“

„Štiri.“

„No, še dva kandelabra, pa bom doma.“

o

„Tako rad imam čebulo, a kaj, ko ni mogoče vonja po njej z ničimer popraviti.“

„O, se da! S česnom.“

o

Mojca je šla na sprehod ob ribniku in je naletela na ribiča. Ogovorila ga je, ta pa nič.

„Ko je potegnil iz vode veliko ribo, je rekel dekletu: „No, vidite, kaj čaka ti stega, ki usta preveč odpira!“

o

„Zakaj pa imate vato v ušesih?“

„To grdo navado imam, da stalno bobnam s prsti po mizi, pa tega ne prenesem.“

o

Sodnik je vprašal žensko o njeni starosti.

Ta se je z odgovorom obotavljala.

„Pohitite,“ jo je spodbudil sodnik, „vsako minuto bo slabše!“

o

Medved je vstopil v umobolnico in vprašal vratarja, če je prav prišel.

Vratar mu je odgovoril: „Če ste pri pravi, niste prišli prav, če pa niste pri pravi, ste prišli prav.“

o

„Rad bi se poročil s tabo, draga! Vendar, ali znaš kuhati?“

„Jaz bi se tudi rada poročila s tabo, dragi! Vendar, ali znaš pomivati?“

o

Najkrajša grozljivka:

Na svetu je ostal samo še en človek. Sedi za mizo in preiščuje. Tedaj nenadoma nekdo potrka na vrata.

o

Otrok se je izgubil v veleblagovnici. Prodajavka, ki bi rada našla njegove starše, ga vpraša: „Kako se pa imenujeta tvoj ata in mama?“

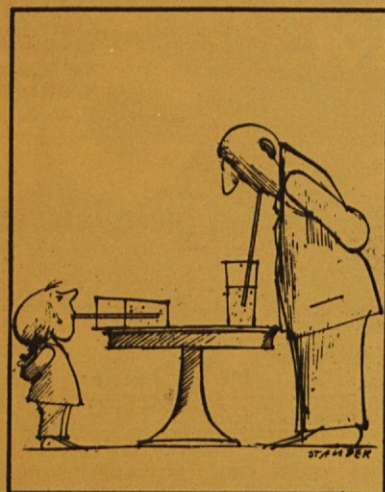
„Srček in debeluška.“

o

Mehanik pregleduje star avto, potem pa reče lastniku: „Veste kaj: ko bi bil vaš avto konj, bi ga morali ustreliti.“

o

„Možek, brala sem, da je neki mož kupil svoji ženi krzno za deset tisoč dolarjev. Kaj takega se meni najbrž ne bo nikoli zgodilo!“

„Ženka, bral sem, da je neki mož svojo ženo s ponvijo po glavi. Kaj takega se tebi najbrž ne bo nikoli zgodilo.“

o

„Juho moraš pojesti, Ada! Druga punčka bi bila vesela, ko bi je imela samo polovico!“

„Jaz tudi, mama!“

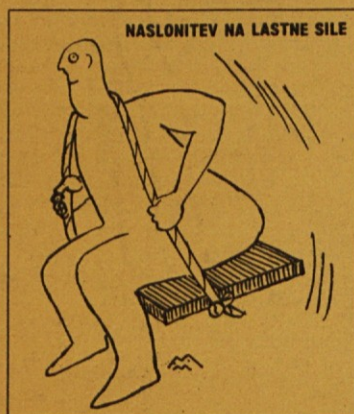
o

Ribič se vrne pozno ponoči domov in zakriči: „Žena, mesa ne bomo kupili ves mesec!“

„Kaj si ujel tako veliko ribo?“

„Ne, ampak vso plačo sem zapil.“

od doma

Po PAVLIHU

Erscheinungsort: Klagenfurt
Verlagspostamt: A-9020 Klagenfurt
Viktringer Ring 26
P. b. b.

SLOVENSKI DUHOVNIKI PO EVROPI

ANGLIJA

Ludvik Roth, 62, Offley Road, London SW9 OLS (Tel. 01-735-6655).

AVSTRIJA

Ciril Lavrič, Kirchenstr. 1, 4053 Haid b. Ansfelden. (Tel. 07229 - 83 56)

P. Jožef Lampret, minorit, Mariahilferplatz 3, A-8020 Graz.

Stanislav Gerjolj CM, Canisianum, 6020 Innsbruck. (Tel. 0522 - 22 9 59).

Štefan Ferencak SDB, Don-Bosco-Gasse 14, 1232 Wien XXIII.

(Tel. 0222 - 67 25 99).

Slovenski socialni urad, Seitzerg. 5/II, 1010 Wien I. (Tel. 0222 - 63 25 07).

Janez Žagar, Feldeggasse 1, 6800 Feldkirchen, Vorarlberg.

(Tel. 05522 - 26 4 04 ali 05522 - 21 5 85).

Slovenski dušnopastirski urad, Fridtjof-Nansen-Str. 3, 9800 Spittal/Drau.

(Tel. 04762 - 37 1 24).

BELGIJA

Vinko Žakelj, Guill. Lambert laan 36, B-3640 Eidsen. (Tel. 011 - 76 22 01).

Kazimir Gaberc, avenue L. Empain 19, Marcinelle, B-6001 Charleroi.

(Tel. 071 - 36 77 54).

FRANCIJA

Nace Čretnik, 78 Avenue Gambetta, 75020 Paris. (Tel. 1 - 361 80 68).

Jože Flis, 3 Impasse Hoche, 92320 Chatillon. (Tel. 1 - 253 64 43).

Stanislav Kavalar, Presbytère Ste. Barbe, rue de Lens, 62680 Mericourt.

Anton Dejak, 4 rue Sainte Barbe, 57710 Aumetz. (Tel. (8) 291 85 06).

Msgr. Stanko Grims, 259 bis Avenue de l'Europe, 57800 Freyming-Merlebach.

Franjo Pavalec, 17 rue de Sospel, 06300 Nice. (Tel. 93 - 56 66 01).

NEMČIJA

Msgr. dr. Janez Zdešar, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).

Anton Štekl, 1 Berlin 61, Methfesselstraße 43, Kolpinghaus.

(Tel. 030 - 785 30 91 do 93).

Janez Pucelj, 42 Oberhausen 11, Oskarstr. 29. (Tel. 0208 - 64 09 76).

Martin Mlakar, 5657 Haan 1, Hochdähler Str. 14. (Tel. 02129 - 13 92).

Vladimir Jereb, 6 Frankfurt 70, Holbeinstr. 70. (Tel. 0611 - 63 65 48).

Stanko Gajšek, 68 Mannheim 1, A 4, 2. (Tel. 0621 - 28 5 00).

Ciril Turk, 7 Stuttgart 1, Stafflenbergstr. 64. (Tel. 0711 - 23 28 91).

Janez Demšar, 7417 Pfullingen, Burgstr. 7. (Tel. 07121 - 77 5 25).

Vili Stegu, 8070 Ingolstadt, Hohe Schulstr. 3, 1/2. (Tel. 0841 - 34 4 74).

Jože Bucik, 89 Augsburg 22, (Göggingen), Klausenberg 7 c.

(Tel. 0821 - 97 9 13).

Dr. Branko Rozman, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).

Marijan Bečan, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).

NIZOZEMSKA

Vinko Žakelj, Guill. Lambert laan 36, B-3640 Eidsen. (Tel. iz Nizozemske: 09-32 11 76 22 01).

ŠVEDSKA

Jože Drolc, Parkgatan 14, 411 38 Göteborg. (Tel. 031 - 11 54 21).

ŠVICA

P. Fidelis Kraner, Schaffhauserstr. 466, CH-8052 Zürich.

(Tel. Urad: 01 - 301 31 32. Zasebno: 01 - 301 44 15).

P. Damijan Frlan, Kapuzinerstr. 18, CH-4500 Solothurn. (Tel. 065 - 22 71 33)